



Etelä-Karjalan ampumaradat - nykytilaselvitys

Nykytilaselvitys 2025



Etelä-Karjalan liitto

Sisällys

1. Työn lähtökohdat	3
2. Ampumaratojen käyttäjät	4
2.1. Metsästäjät.....	4
2.2. Ampumaurheilijat.....	6
2.3. Vapaaehtoinen maanpuolustus.....	7
2.4. Viranomaistoiminta	9
2.5. Aseluvat.....	9
3. Ampumalajit.....	10
4. Ampumaradat ja ratatyypit.....	12
4.1. Ratatyypit.....	13
5. Ampumaratojen ympäristövaikutukset/haitalliset vaikutukset	14
5.1. Melu	14
5.2. Maaperä, pohja- ja pintavesivaikutukset sekä haitta-aineet.....	16
5.3. Haitallisten vaikutusten estäminen.....	19
6. Ampumaratoihin liittyvä lainsäädäntö ja luvat.....	20
6.1. Luvat.....	21
6.2. Ampumaradat ja kaavoitus	22
7. Etelä-Karjalan ampumarataverkosto	23
7.1. Ampumarata maakuntakaavoissa	23
7.1.1. Etelä-Karjalan maakuntakaava (2011) ja 1. vaihemaakuntakaava (2015).....	23
7.1.2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040 valmistelu	24
7.2. Etelä-Karjalan ampumaratojen luokittelu	26
7.2.1. Ampumaurheilukeskukset	26
7.2.2. Ampumaradat.....	27

7.2.3. Vähäisen käytön ampumaradat.....	27
7.2.4. Ampumahiihtoradat.....	27
7.2.5. Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ampumaradat	28
7.3. Puutteet ampumarataverkostossa.....	28
7.4. Ampumaratojen paikkatietotarkastelut.....	29
7.4.1. Asutus.....	30
7.4.2. Pohjavesi.....	31
7.4.3. Luonto- ja ympäristöarvot	32
7.4.4. Matkailu ja virkistys	33
7.5. Naapurimaakuntien ampumaurheilukeskukset.....	33
8. Maakunnalliset ja seudulliset ampumaradat luokitus	34
Lähteet ja tausta-aineisto	40
Liite 1.	
Liite 2.	

1. Työn lähtökohdat

Ampumaratalaki 763/2015

12 § Ampumarataverkoston kehittämisen suunnittelu

Maakunnan liiton tulee laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Suunnitelmaa tulee hyödyntää selvitysaineistona alueiden käytön suunnittelussa, ja sitä laadittaessa tulee kuulla keskeisiä metsästys- ja ampumaurheiluganisaatioita.

Edellinen Etelä-Karjalan ampumaratoja koskeva selvitys laadittiin Etelä-Karjalan maakuntakaavan (2011) valmistelun yhteydessä, ja se valmistui vuonna 2008. Selvityksen valmistumisesta on jo kulunut aikaa ja myös lainsäädännössä on tämän jälkeen tapahtunut muutoksia. Ampumaratalaki (763/2015) tuli voimaan 2015, ja tämän lain mukaan maakuntien liitot ovat vastuussa ampumaratojen kehittämissuunnitelman laadinnasta alueellaan. Suunnitelmaa tulee hyödyntää selvitysaineistona alueiden käytön suunnittelussa. Ampumaratalain tavoitteena on edistää turvallista ampumaharrastusta, turvallisuutta ampumaradoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä maakunnallisten ampumarataverkoston suunnitelmallista kehittämistä. (Ampumaratalaki 763/2015, 1 §, 12 §.)

Etelä-Karjalan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 29.4.2019 käynnistää Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040 valmistelun. Ampumaratojen nykytilaselvitys on yksi maakuntakaavan perusselvityksistä, joka palvelee maakuntakaavan suunnittelua sekä pohjustaa ampumaratojen kehittämissuunnitelman laadintaa. Ampumaradat on pyritty määrittelemään maakuntakaavan näkökulmasta paikallisiksi tai seudullisiksi/maakunnallisiksi. Merkittävyyden määrittelyssä on käytetty maakunnan liiton itse määrittelemiä kriteerejä sekä paikkatietoanalyysseja. Puolustusvoimien sekä Rajavartiolaitoksen ampumaradat ja -alueet käsitellään tarkemmin maakuntakaavatyön yhteydessä.

Ampumaratojen nykytilaselvityksen yhteydessä toteutettiin verkkokysely ampumaratojen käyttäjille ja ylläpitäjille (joulukuu 2022). Lisäksi tietoja kerättiin seudullisilta ympäristötoimilta ja Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta sekä Suomen ympäristökeskukselta (SYKE), Suomen metsästäjäliitolta ja Lipas-palvelusta.

Ampumaratojen nykytilaselvityksen ja kehittämissuunnitelman keskeisiä sidosryhmiä ovat muun muassa:

- Suomen Ampumaurheiluliitto ry:n Kaakkois-Suomen piiri
- Suomen Ampumahihtoliitto, Etelä-Karjalan jäsen seurat
- riistaneuvosto, riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset ja seurat, metsästäjäliitto
- reserviläispiiri, reserviupseeripiiri, maanpuolustuspiiri

- Kaakkois-Suomen ELY-keskus
- Etelä-Karjalan kunnat, ympäristötoimet, kaavoitusviranomaiset ja liikuntapalvelut
- Puolustusvoimat
- Poliisi
- Rajavartiolaitos
- Tulli.

Etelä-Karjalan ampumaratojen nykytilaselvityksessä käsitellään vain ulkona sijaitsevia ampumaroja. Selvityksessä ei ole käsitelty tarkemmin toimintansa jo lopettaneita ampumaroja.

2. Ampumaratojen käyttäjät

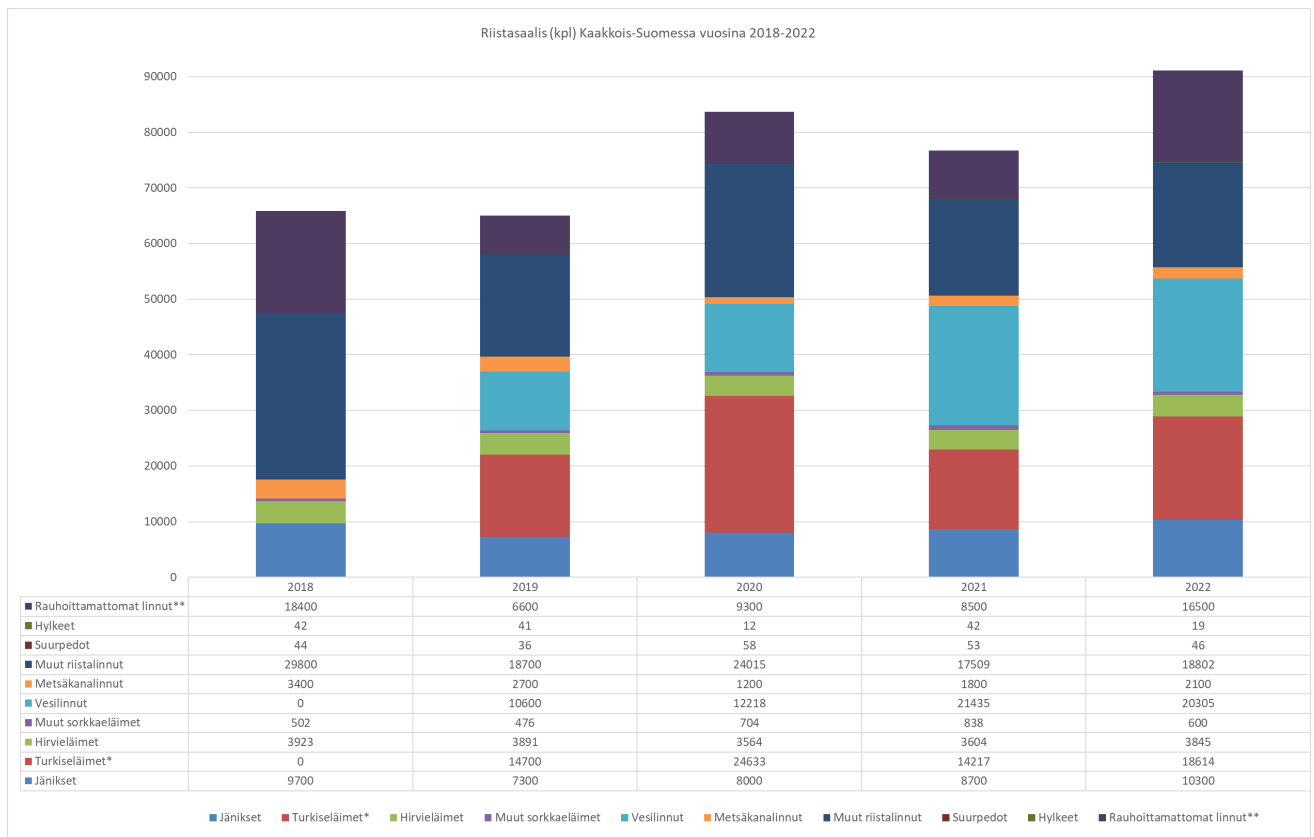
2.1. Metsästäjät

Suomen Metsästäjäliiton Kymen piiri ry:n toimialue on Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan alue. Jäsenseuroja piirissä on 278, joissa on jäseniä yhteensä 16 465. (Suomen Metsästäjäliitto ry.) Suomen Metsästäjäliiton jäsenseuroja on Etelä-Karjalassa yhteensä noin 128 yhdistystä, joissa jäseniä yhteensä 6836 (Suomen metsästäjäliitto Kymen piiri 2024). Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan riistanhoitomaksun maksaneiden metsästäjien määrä Kaakkois-Suomessa oli 15 879 vuonna 2022 (Luonnonvarakeskus 2024).

Metsästäjät käyttävät ampumaroja ammunnan harjoitteluun ja aseiden kohdistamiseen sekä kilpailu- ja lupatoimintaan.

Metsästyslain 21 §:n mukaan rihlatulla luotiaseella tai metsästysjousella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläinlajin vuoksi tarpeen. Ampumakokeen järjestää Riistanhoitoyhdistys, joka antaa myös siitä annettavan ampumakoetodistuksen. Lisäksi Riistanhoitoyhdistyksen tehtäviin kuuluu metsästäjätutkintojen järjestäminen ja ampumakoeasetuksen 2 §:n mukaan kuusi- ja kahdeksanpäisen, japaninpeuran, valkohäntäpeuran, metsäpeuran, metsäkauriin, villisian ja muflonin jousella tapahtuvaa metsästystä varten on suoritettava ampumakoe. Ampumakoeasetuksen 3 §:n mukaan rihlatulla luotiaseella suoritettava ampumakoe on järjestettävä Poliisihallituksen hyväksymällä ampumaradalla tai valtion viranomaisen hallinnassa olevalla ampumaradalla. Jousella suoritettava ampumakoe voidaan järjestää tarkoitukseen sopivassa paikassa. Ampumakoetodistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta.

Metsästysammunnan kilpailuissa on kaksitoista haulikko-, kivääri- ja ilmakiväärilajeja. Kaikissa lajeissa on mahdollisuus kilpailla kansallisella tasolla sekä kansainvälisissä lajeissa PM- ja EM-tasolla. Haulikkolajeina ovat metsästyshaulikko ja metsästysstrap. Luotilajeina taas metsästyskirvi, metsästysluodikko, ilmahirvi, ilmaluodikko, pienoishirvi- ja -luodikko. Lisäksi kilpailutoiminnassa lajeina on erilaiset liikuntalajit, kansainväliset lajit ja riistapolku. (Suomen metsästäjäliitto.)



Hirvieläin-, muu sorkkaeläin-, suurpeto-, hylje-, ja kanisaalismäärät sekä muut ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevat lajit ovat Suomen riistakeskuksen ilmoittamia.

Hirvi-, valkohäntäpeura-, metsäpeura-, kuusipeura- ja metsäaurissaaliit sekä vuoden 2021 kanisaalis ilmoitettu metsästysvuodelle.

Luvanvaraiset ja ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevat lajit (hirvieläimet, suurpedot jne.) on raportoitu yksilön tarkkuudella.

Muut lajit on raportoitu 100 yksilön tarkkuudella.

Vuosiluku lajin perässä tarkoittaa raportointivuotta, jolloin ko. lajin tai lajiryhmän tilastointi aloitettiin (esim. 2003-) tai lopetettiin (esim. -2002).

0 = ei yhtään tai alle 50 kpl

- = puuttuva tieto, ko. lajin saalis sisältyy muihin ryhmiin (esim. haapana ennen vuotta 2003 on lajiryhmässä muut vesilinnut)

.. = puuttuva tieto, ko. lajin saalista ei ole arvioitu ko. vuonna tai/ja alueella

*Saukko ei sisälly lajiryhmäluokittelussa turkiseläimiin

**Varis, harakka ja lokit ovat rauhoittamattomia lajeja

Taulukko 1. Kaakkois-Suomen riistasaalismäärät 2018-2022 (Luonnonvarakeskus 2024.)

Riistanhoitoyhdistykset ylläpitävät Suurriistavirka-apu (SRVA) organisaatiota, joka välittää poliisille metsästäjien virka-apua suurriistakonflikteissa, kuten loukkaantuneiden hirvieläinten, suurpetojen ja villisikojen jäljestämisessä sekä suurpetojen karkotuksissa taajaan asutulta alueelta. Ampumaratoja käytetään myös suurriistavirka-apuun liittyvään harjoitteluun.

Etelä-Karjalassa toimivia metsästysorganisaatioita:

- Suomen Riistakeskus, Kaakkois-Suomen alueellinen riistaneuvosto
- Etelä-Karjalan alueella toimivat riistanhoitoyhdistykset
 - Etelä-Saimaan riistanhoitoyhdistys
 - Joutsenon riistanhoitoyhdistys
 - Lemi-Taipalsaaren riistanhoitoyhdistys
 - Luumäen riistanhoitoyhdistys
 - Rautjärven riistanhoitoyhdistys
 - Ruokolahden-Imatran riistanhoitoyhdistys
 - Savitaipaleen-Suomenniemen riistanhoitoyhdistys

- Parikkalan riistanhoitoyhdistys
- Ylämaan riistanhoitoyhdistys
- Suurriistavirka-apu
 - mukana toiminnassa kaikki yhdeksän Etelä-Karjalan alueen riistanhoitoyhdistystä
- Suomen metsästäjäläiiton Kymen piiri ry (Kymenlaakso ja Etelä-Karjala)
 - Jäsenseurat Etelä-Karjalassa, yhteensä noin 128 yhdistystä, joissa jäseniä yhteensä 6836 (Suomen metsästäjäläiitto Kymen piiri 2024.)

2.2. Ampumaurheilijat

Suomen ampumaurheiluliittoon (SAL) kuuluu 301 jäsenyhdistystä ja noin 34 000 jäsentä. Liiton toiminnan tarkoituksena on edistää ja kehittää ampumaurheilua Suomessa, vaikuttaa ja osallistua kansainväliseen ampumaurheilutoimintaan. (SAL, 2021.)

Ammuntaa on mahdollista harrastaa eri lajeissa. Lajeja ovat kivääri, pistooli, haulikko, liikkuva maali ja practical sekä siluetti, kasa-ammunta ja mustaruuti. Kiväärilajit jaetaan kolmeen ryhmään: 10 metriltä ammuttavat ilmakiväärin lajit, 50 metriltä ammuttavat pienoiskiväärin lajit ja 300 metriltä ammuttavat kiväärilajit. Haulikkolajeja ovat trap-lajit, skeet ja sporting-lajit.

Ampumaseurat, lajit ja seurojen jäsenmäärät Etelä-Karjalassa (SAL 2023):

- Etelä-Saimaan ampujat, Lappeenranta
 - lajit: kivääri, pistooli, liikkuva maali
 - jäsenmäärä: 212
- Lappeenrannan Siluettiampujat ry, Lappeenranta
 - lajit: kivääri, pistooli, liikkuva maali, practical, siluetti
 - jäsenmäärä: 241
- Lemin Eskot, Lemi
 - lajit: kivääri, pistooli
 - jäsenmäärä: 2
- Luumäen Ampujat, Luumäki
 - lajit: kivääri, pistooli
 - jäsenmäärä: 90
- Parikkalan Seudun Ampujat, Parikkala
 - lajit: kivääri, pistooli, haulikko, liikkuva maali, practical, siluetti
 - jäsenmäärä: 54
- Simpeleen Hahlo, Simpele
 - lajit: kivääri, pistooli
 - jäsenmäärä: 32
- Ylä-Vuoksen Ampujat, Imatra
 - lajit: kivääri, pistooli, haulikko, liikkuva maali, practical, siluetti
 - jäsenmäärä: 195.

Ampumaseurojen jäsenmäärä on yhteensä noin 826.

Etelä-Karjalassa toimii neljä seuraa, joissa voi harrastaa ampumahiihtoa:

- Imatran urheilijat
- Lemin Eskot ry
- Parikkalan Urheilijat
- Simpeleen Urheilijat. (Suomen ampumahiihtoliitto 2021.)

Ampumahiihtoon soveltuvia harjoituspaikkoja on kaksi Etelä-Karjalassa: Imatran Ukonnimessä ja Lemin Kotalahdessa. Ukonniemen ampumahiihtostadionilla on vuonna 2015 valmistunut 30-paikainen ampumarata.

2.3. Vapaaehtoinen maanpuolustus

Vapaaehtoinen maanpuolustus ja siihen liittyvien toimien yhteensovittaminen eri hallinnonalojen kesken kuuluvat puolustusministeriön toimialaan. Ministeriön tehtävänä on vapaaehtoisen sotilaallisen koulutuksen ohjaus, valvonta ja kehittäminen. Vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan tarkoituksena on kehittää sekä kansalaisten että viranomaisten valmiuksia osallistua yhteiskunnan tukemiseen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lisäksi lain mukaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen tehtävänä on edistää maanpuolustuskykyä ja -tahtoa. (Puolustusministeriö 2020.) Vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa hyödynnetään maakunnan ampumarataverkostoa.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen organisaatioita Etelä-Karjalassa:

- **Etelä-Karjalan reserviläispiiri**
 - piirin jäsenmäärä 1454 henkilöä vuonna 2022
 - 13 jäsenyhdistystä:
 - Etelä-Lappeen Reserviläiset ry
 - Imatran Reserviläiset ry
 - Joutsenon Reserviläiset ry
 - Lappeenrannan Reserviläiset ry
 - Lauritsalan Reserviläiset ry
 - Lemin Reserviläiset ry
 - Luumäen Reserviläiset ry
 - Parikkalan Reserviläiset ry
 - Rautjärven Reserviläiset – Reservinaliupseerit ry
 - Ruokolahden Reserviläiset ry
 - Savitaipaleen Reserviupseerit ry
 - Simpeleen Reserviläiset ry
 - Taipalsaaren Reserviläiset ry. (Etelä-Karjalan reserviläispiiri 2023.)

- **Etelä-Karjalan Reserviupseeripiiri ry**

- 11 Reserviupseerikerhoa:
 - Imatran Reserviupseerikerho, jäsenmäärä yli 200
 - Joutsenon Reserviupseerikerho, jäsenmäärä n. 60
 - Lappeenrannan Reserviupseerikerho ry, jäsenmäärä n. 300
 - Lemin Reserviupseerikerho ry
 - Luumäen Reserviupseerikerho ry, jäsenmäärä 52
 - Parikkalan Reserviupseerikerho ry
 - Rautjärven Reserviupseerikerho ry
 - Ruokolahden Reserviupseerikerho ry, jäsenmäärä n. 50
 - Savitaipaleen Reserviupseerikerho ry
 - Simpeleen Reserviupseerikerho ry, jäsenmäärä n. 50
 - Taipalsaaren Reserviupseerikerho ry, jäsenmäärä n. 70
 - Joutsenon reserviupseerikerho ry toimi 9.12.1957-31.12.2022. (Etelä-Karjalan reserviupseeripiiri ry 2023.)

- **Maanpuolustuskiltojen liitto**

- Etelä-Karjalassa toimii yhteensä 9 jäsenyhdistystä ja kiltapiiriä:
 - Etelä-Karjalan Kiltapiiri ry
 - Karjalan Lennoston Kilta ry
 - Karjalan Poikien Kilta ry
 - Karjalan Prikaatin Kilta ry – Lappeenranta
 - Karjalan Prikaatin Kilta ry
 - Keski-Suomen Vääpelikilta ry
 - Rakuunakilta ry
 - Rakuunakilta ry – Etelä-Karjalan Eskadroona
 - Utin Ilmakilta ry. (Maanpuolustuskiltojen liitto ry 2023.)

- **Kaakkois-Suomen maanpuolustuspiiri**

- Tehtävänä tuottaa suoritus- ja toimintakykyä sekä osaamista normaaliajan häiriö-tilanteisiin ja poikkeusoloihin.
- Kumppaneina puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen yksiköt.
- Koulutuspaikat: Hamina, Kouvola, Lappeenranta ja Mikkeli
- Toiminta-alueet: Kymenlaakso, Etelä-Karjala ja Etelä-Savo.
- Lappeenrannassa yhteistoiminta viranomaisten kanssa, naisten koulutus ja Rajavartiolaitoksen reservin koulutus mm. erikoisjääkärien vaativa koulutus.
- Tarjoaa reserviläisille jatko- ja erikoistason koulutusta kaikissa maavoimien aselajeissa. (Maanpuolustuskoulutus 2021.)

2.4. Viranomaistoiminta

Ampumaratoja käyttävät ammatissaan ampumataitoa tarvitsevat, kuten poliisin, tullin, Rajavartiolaitoksen ja puolustusvoimien henkilökunta. Esimerkiksi poliiseja veloitetaan harjoitteluun ja ampumakokeen säännölliseen suorittamiseen. (Ympäristöministeriö 2014, 15.)

Puolustusvoimien lakisääteisiin tehtäviin kuuluu yleiseen asevelvollisuuteen pohjautuvan sotilaskoulutuksen antaminen. Ampumakoulutus on yksi keskeisimmistä sotilaskoulutuksen tehtävistä. (Ympäristöministeriö 2014, 15.) Lisäksi Rajavartiolaitoksella on vastaavia toimintoja. Puolustusvoimien ampumaratojen ja harjoitusalueiden ylläpidosta vastaa puolustusvoimat, joka on myös niiden pääasiallinen käyttäjäryhmä, mutta pääosa puolustusvoimien ampumaradoista on avoinna myös siviilikäyttöön. Puolustusvoimien ampumaradat vaihtelevat tyypiltään yleisimmästä 15 metrin kivääriradasta epävirallisempiin monitoimiratoihin. Harjoitusalueilla käytetään kevyiden lisäksi raskaita aseita, kuten ilmatorjunta-aseita ja sinkoja. (Puolustusvoimat 2022.)

2.5. Aseluvat

Aselupien hankkimiseen liittyvä ajantasainen lainsäädäntö löytyy ampuma-aselaista ja -asetuksesta.

Tavanomaisten ampuma-aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavat luvat myöntää alueelliset poliisilaitokset. Poliisihallitus taas myöntää muun muassa ase-elinkeinoluvat, kaupalliseen vientiin, tuontiin, siirtoon ja kauttakuljetukseen liittyvät luvat, asekeräilijähyväksynät sekä erityisen vaarallisten ampuma-aseiden hankkimisluvat. Lisäksi poliisihallitus tekee ampuma-aseisiin liittyvää valvontaa ja ohjaa poliisin aselupahallintoa. (Sisäministeriö.) Ennen aseiden hankkimista on haettava aselupa paikalliselta poliisilaitokselta. Luvan saamisen ehtona on harrastus, johon asetta tarvitsee. Metsästysharrastuksen voi osoittaa metsästyskortilla. (Riistakeskus.)

vuonna 2019	vuonna 2020	vuonna 2021	vuonna 2022	vuonna 2023
3 202	2 992	2 616	2 866	2 842

Taulukko 2. Myönnettyjen aselupien määrä Kaakkois-Suomessa, sis. Etelä-Karjala ja Kymenlaakso aikavälillä 2019-2023 (Poliisi 2024).

Aselupien määrä (yhteensä) kunnittain Etelä-Karjalassa (Yle 2016; Poliisi 2015):

- Imatra 6078
- Lappeenranta 15 266
- Lemi 1052
- Luumäki 2825
- Parikkala 6127
- Rautjärvi 1871

- Ruokolahti 3054
- Savitaipale 1400
- Taipalsaari 1732.

Uudempiä tietoja aselupien määrästä kunnittain ei ole saatu.

3. Ampumalajit

Ampumalajien kolme pääryhmää ovat: haulikko-, kivääri- ja pistoolilajit. Kivääri- ja pistoolilajeissa ammutaan kiinteitä tai liikkuvia maalitauluja luotipatruunoilla ja haulikoilla ammutaan lentäviin kiekkoihin. Ampumaradat voivat olla yhdelle tai useammalle lajille tarkoitettuja. (Ympäristöministeriö 2023, 15.)

Yleisimmät ampumalajit ja niiden kuvaukset ympäristöministeriön oppaan (2023, 15) mukaisesti:

Asetyyppi	Ampumalaji	Kuvaus
Kivääri	Vakio- ja vapaakivääriammunta	Ampumamatka 300 m, kaliiperi maksimissaan 8 mm.
Kivääri	Ilmakivääriammunta	Ampumamatka 10 m, joko kiinteään tai liikkuvaan maaliin. Kaliiperi 4,5 mm.
Kivääri	Urheilu- ja pienoiskivääriammunta	Ampumamatka 50 m, kiinteään maaliin, kaliiperi 5,6 mm.
Kivääri	Siluettiammunta	Ampumamatkat 40–500 m. Siluettiammunnassa ammutaan kiskojen päälle asetettuja metallisia tauluja nurin.
Kivääri	Metsästysammunta	Ampumamatkat 10–100 m vaihtelevasti metsästysammuntalajista riippuen joko kiinteään tai liikkuvaan maaliin. Ilmakiväärillä ampumamatka 10 m, liikkuvaan maaliin.
Kivääri	Riistamaali	Kiväärimallisella aseella ammutaan liikkuvaan maaliin. Maalitaulusta löytyy aina riistaeläimen kuva, jossa ns. kuolettavimmalle alueelle on merkitty maalitaulu.
Kivääri	Kasa-ammunta	Ampumamatkat 50–600 m, kaliiperi $\geq 5,6$ mm. Osumat pyritään saamaan mahdollisimman lähelle toisiaan.

Taulukko 3. Kivääri (Ympäristöministeriö 2023, 15).

Asetyyppi	Ampumalaji	Kuvaus
Haulikko	Skeet	Puoliympyrän muotoisella radalla ammutaan haulikolla kahdesta tornista heitettyjä kiekkoja. Ampumapaikkoja on kahdeksan. Kaliiperi 12 cal.
Haulikko	Trap	Ammutaan haulikolla ampujan edestä pois päin lentäviä kiekkoja. Ampumapaikkoja on viisi. Kaliiperi 12 cal. Trap-lajeja neljä.
Haulikko	Metsästysammunta metsästyshaulikko tai -trap	Ampumamatka 5–36 m, muistuttaa skeet- ja trap-ammuntaa. Kaliiperi 12 cal.
Haulikko	Sporting	Ammunta tapahtuu maastoon rakennetulla radalla, jossa on useita ampumarasteja. Jokaisella rastilla on eri tavalla ammuttavia kiekkoja, jotka jäljittelevät erilaisia metsästystilanteita.
Haulikko	Compak-sporting	Samantapainen kuin varsinainen sporting-ammunta. Compak-sportingissa ampuja ei kuitenkaan kulje rastilta toiselle, vaan radan viisi ampumapaikkaa sijaitsevat suoralla linjalla noin 4 metriä toisistaan.
Pistooli	Iso-, vakio-, pienois- ja olympiapistooli sekä pistooli pika-ammunta	Ampumamatka 25 m, kaliiperi 5,6–9,6 mm.
Pistooli	50 m pistooli (ns. vapaapistooli)	Ampumamatka 50 m, kaliiperi 5,6 mm.
Pistooli	Ilmapistooli ja ilma-olympia-ammunta	Ampumamatka 10 m, kaliiperi 4,5 mm.
Pistooli	Siluettiammunta	Ampumamatkat 25–200 m. Siluettiammunnassa ammutaan kiskojen päälle asetettuja metallisia tauluja nurin.

Taulukko 4. Haulikko ja pistooli (Ympäristöministeriö 2023, 16).

Asetyyppi	Ampumalaji	Kuvaus
Kivääri, haulikko ja pistooli	Sovellettu reserviläisammunta (SRA)	SRA:ssa jokaista ampumasuoritusta vastaavaa rastia varten laaditaan ampumatehtävä, jonka ampuja suorittaa ennalta annetun tilannekuvauksen edellyttämällä tavalla.
Kivääri, haulikko ja pistooli	Practical-ammunta	Practicalissa pyritään saamaan paljon osumapisteitä suoritukseen käytettyyn aikaan nähden. Kilpailuissa tarkkuuden ja nopeuden arvostus suhteutetaan käyttämällä Comstock count -pistelaskua, jossa suorituksen aikana saadut osumapisteet jaetaan suoritukseen käytetyllä ajalla.
Kivääri, haulikko ja pistooli	Mustaruutiammunta	Useita eri lajeja.

Taulukko 5. Kivääri, haulikko ja pistooli (Ympäristöministeriö 2023, 17).

4. Ampumaradat ja ratatyypit

Ampumaratoja tarvitaan, jotta ampuminen ja taitojen kehittäminen voi tapahtua valvotusti sille tarkoitettulla ja suunnitellulla alueella (Ympäristöministeriö 2023, 12). Ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen on luvanvaraista toimintaa. Ampumarataluvan antaa ja peruuttaa Poliisihallitus. Vähäisen ampumaradan perustamisesta ja ylläpitämisestä on jätettävä ampumaratailmoitus Poliisihallitukselle. (Ampumaratalaki 763/2015, 4 §, 5 §, 8 §.)

Ampumaratalain (763/2015) 3 §:n määrittämisen mukaan ampumaradalla tarkoitetaan sisällä olevaa tilaa tai ulkona olevaa aluetta, joka on ampuma-aseella maaliin ampumista varten. Lain mukaan ampumaurheilukeskuksella taas tarkoitetaan ampumarataa, jossa on useiden lajien ratoja ja jolla saadaan ampua yli 300 000 laukausta vuodessa. Vähäisellä ampumaradalla tarkoitetaan ampumarataa, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa. (Ampumaratalaki 763/2015.)

Suomen ampumaurheiluliitto (SAL) jakaa ampumaradat käyttömäärän ja käyttömahdollisuuksien mukaan neljään eri luokkaan. Luokat ovat: kansainvälinen, valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen ampumaurheilukeskus.

Kansainvälinen ampumaurheilukeskus (SAL)

- mahdollisuus järjestää kansainvälisiä kilpailuja
- mahdollisuus järjestää useiden eri lajien kilpailuja samanaikaisesti
- rata- ja oheisrakenteiden muunneltavuus
- sis. harjoitteluradan
- erilaisia ampuma-alueita
- korkeatasoiset katsomot, huolto-, toimitsija- ja lehdistötilat
- riittävät ja ajantasaiset viestintämahdollisuudet
- hyvät kulkuyhteydet
- läheisyydessä laadukkaat ja määrältään riittävät majoitusmahdollisuudet

Valtakunnallinen ampumaurheilukeskus (SAL)

- koko Suomea palveleva ampumarata-alue
- mahdollisuus järjestää kansainvälisiä kilpailuja sekä valmennustilaisuuksia
- hyvät kulkuyhteydet
- läheisyydessä riittävät majoitusmahdollisuudet
- läheisyydestä löytyy huolto- ja toimitsijatilat
- mahdollisuus järjestää eri lajien kilpailuja samanaikaisesti
- ajantasaiset ja toimivat viestintäyhteydet
- mahdollisuuksien mukaan erillinen harjoittelurata tai -alue

Alueellinen ampumaurheilukeskus (SAL)

- mahdollisuus järjestää eri lajien valtakunnallisia ja rajoitettuja kansainvälisiä kilpailuja
- sijaitsee alueen keskeisellä paikalla
- suhteellisen hyvät kulkuyhteydet
- riittävät huolto- ja toimitsijatilat
- mahdollisuuksien mukaan majoittumiseen tarkoitetut puitteet
- sellaiset viestintäyhteydet, että ampumatulokset on mahdollista toimittaa tarvittaessa nykyaikaisilla viestintävälineillä

Paikallinen ampumaurheilukeskus (SAL)

- toimii pääsääntöisesti yhden ampumaseuran harjoitteluratana
- puitteilla kyetään palvelemaan esim. kunnallista urheiluammuntatoimintaa ja järjestämään pieniä kilpailuja
- yhden tai useamman seuran hallinnassa olevia ratakokonaisuuksia
- pystytään järjestämään aluetason kilpailuja tai seurojen omia kilpailuja sekä harjoitustoimintaa.

Etelä-Karjalan ampumaratojen nykytilaselvityksessä käsitellään vain ulkoampumaratoja.

4.1. Ratatyypit

Kivääri- ja pistooliradat

Kivääri- ja pistoolilajeissa ammutaan kiinteitä tai liikkuvia maalitauluja luotipatruunoilla. Luodit kasaantuvat luotiloukkuihin tai maalitaulujen taustapenkkaan muutaman kymmenen metrin levyiselle kaistaleelle. Ratojen pituudet vaihtelevat lajista riippuen yleensä 25 metristä 300 metriin. Si-luettiamunnassa radan pituus voi olla jopa 500 metriä ja kasa-ammunnassa vielä pidempi. (Ympäristöministeriö 2023, 17.)



Kuva 1. Kivääri- ja pistooliradan rakenteita (Ympäristöministeriö 2023, 17).

Haulikkoradat

Haulikkolajeissa ammutaan lentäviä kiekkoja. Kiekot lähetetään heittimestä, jotka haulikkolajeista riippuen on sijoitettu torneihin tai maan pinnan tasoon. Heittimissä voidaan muuttaa kiekkojen lentorataa korkeutta ja kulmaa muuttamalla. Ampujat vaihtavat suorituksen aikana ampumapaikkaa. Esimerkiksi skeet -radalla paikkoja on kahdeksan ja trap -radalla viisi. Käytännössä haulikoiden tehokas ampumamatka rajoittuu alle 50 metriin. Ratarakenteiden puolesta radat voidaan jakaa kahteen alueeseen; ampumapaikat heittimiseen ja torneineen sekä maalialue, johon kiekot ja haulit kertyvät. Koska haulikkoradoilla ei yleensä ole taustarakenteita, jotka pysäyttäisivät kiekot ja haulit, leviävät etenkin haulit ympäröivään maastoon laajalle alueelle. (Ympäristöministeriö 2023, 22.)

Luoti- ja haulikkoratojen yhdistelmät

Sovelletussa reserviläisammunnassa ei ammuttavien taulujen muotoa, etäisyyttä tai sijoittelua ole vakioitu. Kilpailut koostuvat rasteista, joilla voidaan käyttää useampaa kuin yhtä asetta tai ase-tyyppiä. Lisäksi rasteilla voi olla ampujan liikkumista tai ampumista ohjaavia tai rajoittavia esteitä. (Ympäristöministeriö 2023, 26.)

Practical-kilpailuissa on erilaisia suorituspaikkoja, joissa kilpailija joutuu erilaisten ampumatehtävien eteen. Practical-ammuntaa voidaan harjoittaa useilla erilaisilla ampumaradoilla. Ampumataisyys on oltava vähintään 30 metriä ja eri suorituspaikat sijoitetaan ampumataskuihin eli suorituspaikat ympäröidään maavalleilla. Practicalissa on eri lajeja eri aseille: pistooli, kivääri ja haulikko. (Ympäristöministeriö 2023, 26.)

5. Ampumaratojen ympäristövaikutukset/haitalliset vaikutukset

Ampumaradan toiminnasta aiheutuu ympäristövaikutuksia niin ampumasuorituksesta kuin radan rakentamisesta ja ylläpidosta. Vaikutukset voivat olla joko suoria, kuten melu tai välillisiä, kuten liikenteen päästöt. Ampumaradoilla keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät meluun sekä maaperän ja pohja- ja pintaveden laadun heikkenemiseen. (Ympäristöministeriö 2023, 27.)

5.1. Melu

Ympäristömelulla tarkoitetaan ihmisen toiminnasta syntyvää haitallista ääntä, joka vaikuttaa kielteisesti ihmisen terveyteen, elinympäristön laatuun, maankäyttöön ja rakentamiseen, sekä reaalimaaisuuden tai asuinympäristön arvoon tai arvostukseen. Siviiliampumaratojen käyttö ajoittuu yleensä huhti-lokakuun väliselle ajalle arki-iltoihin ja viikonloppuihin, jolloin melun häiriövaikutus lisääntyy. Melu on suurimmillaan ampumasuunnassa. Ampumaradoista syntyvää melua ja sen

haittavaikutuksia on pyritty rajoittamaan lupapäätöksissä toiminta-aikaan ja äänitasoon liittyvillä määräyksillä. (Ympäristöministeriö 2023, 27.)

Ampumaratamelu syntyy lähinnä laukausäänestä, joka koetaan usein häiritseväksi ja epämiellyttäväksi. Tähän vaikuttavat sen fysikaaliset ominaisuudet sekä ampumiseen liittyvät mielikuvat. Laukausaani muodostuu aseensa suusta purkautuvan räjähdyskaasun aiheuttaman paineaallon synnyttämästä äänestä sekä luodin lentoäänestä. Luodin osuessa maaliin on äänitaso laukausääneen verrattuna useimmiten vähäinen. (Ympäristöministeriö 2023, 28.)

Suurimmat melupäästöt aiheutuvat isokaliiberisista pistooleista ja kivääreistä sekä haulikoista ja ne aiheuttavat tästä syystä todennäköisemmin melun haittavaikutuksia.

Ase	A-äänienenergiataso L_{JA} [dB]
kivääri .338 magnum	140
kivääri 7,0 Remington magnum	138
kivääri 8,2 x 53 R	138
kivääri 30–06	138
puoliautomaattikivääri .308 Winchester	138
kivääri .308 Winchester	137
haulikko (kor 0°) cal 12 skeet 2 mm	137
haulikko (kor 45°) cal 12 skeet 2 mm	137
haulikko cal 12 trap 2 mm	135
revolver 44 magnum	136
kivääri .222 Remington	136
kivääri 7,62 x 53 R	136

Ase	A-äänienenergiataso L_{JA} [dB]
pienoiskivääri .22 LR high vel. (villikarju)	126
revolver .357 magnum	125
revolver .38 special	124
vapaapistooli .22 LR	121
pienoispistooli .22 LR	120
revolver .22 LR	118
revolver .32 SW long	117
olympiapistooli .22 short	115
pienoiskivääri .22 LR	113

Taulukko 6. Suomessa mitattuja aseiden kokonaismelupäästöjä: A-äänienenergiataso L_{JA} [dB] (Ympäristöministeriö 2023, 28).

Melun haittavaikutusten syntymistä voidaan parhaiten estää oikeanlaisella suunnittelulla ja toimintojen sijoittelulla sekä ratojen suuntaamisella. Uuden radan paikkaa valittaessa tulisi

maastonmuotoja käyttää hyväksi meluntorjunnassa. Olemassa olevien ratojen meluvaikutuksia voidaan vähentää esimerkiksi radan käyttöaikaa tai -määrää koskevilla rajoituksilla ja asevalinnoilla. Meluntorjunnassa voidaan käyttää myös rakenteellisia ratkaisuja kuten meluvalleja, -aitoja, -seiniä sekä kulsisseja ja ampumakatoksia. (Ympäristöministeriö 2023, 30.)

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen (53/1997) ampumaratojen ympäristömelun ohjearvoista. Ne on annettu A ja I-painotettuina enimmäisäänitasoina $L_{A\max}$. Ohjearvoja sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit, sekä alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys. Ampumaradan aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiaikavakiona ($L_{A\max}$) määriteltynä seuraavia arvoja:

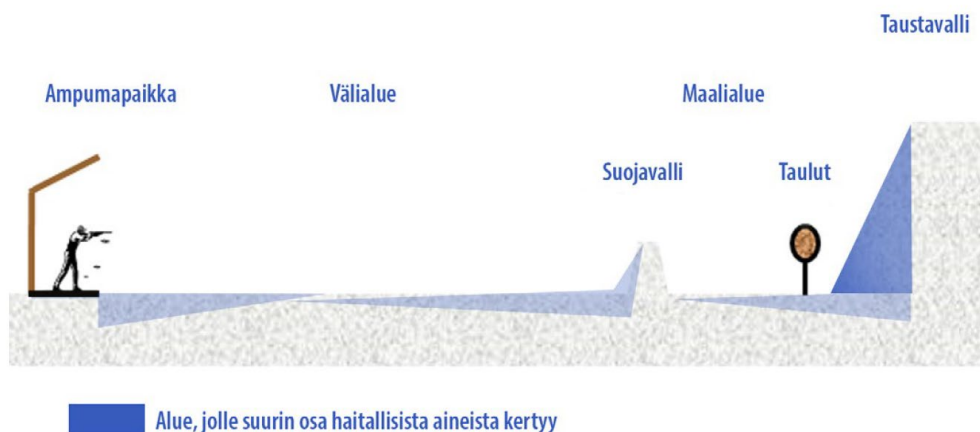
- Asumiseen käytettävät alueet 65 dB
- Oppilaitoksia palvelevat alueet 65 dB
- Virkistysalueet taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä 60 dB
- Hoitolaitoksia palvelevat alueet 60 dB
- Loma-asumiseen käytettävät alueet 60 dB
- Luonnonsuojelualueet 60 dB

(Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista 53/1997, Finlex 2022.)

Melun kannalta ampumaradan sijainti tulisi ensisijaisesti olla sellainen, että etäisyys altistuviin kohteisiin on mahdollisimman suuri. Yleensä 3,5 km etäisyys on sellaisenaan riittävä meluntorjunnan kannalta. Radoilla, joilla ammutaan vain .22 kaliiperisilla aseilla, etäisyys on pienempi. Radan suunnitellun sijoituspaikan ympäristöstä tulee selvittää asuin- ja lomarakennusten sekä hoito- ja oppilaitosten sijainnit 3,5 km etäisyydelle. Samoin tulee selvittää erilaisten luonnonsuojelualueiden sekä virkistysalueiden sijainnit. (Ympäristöministeriö 2014, 99.)

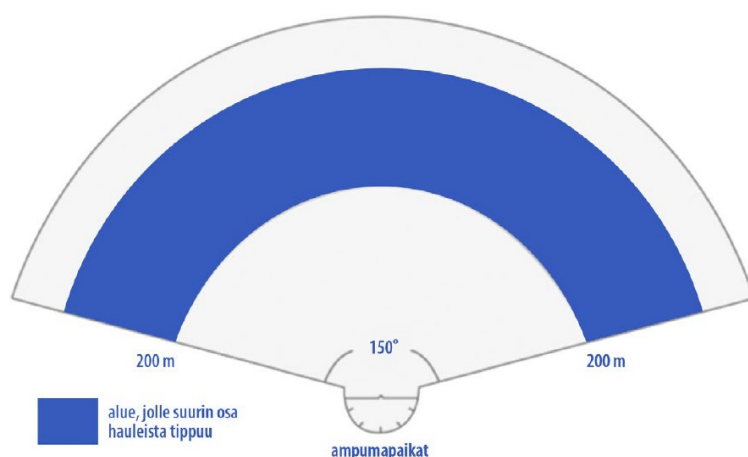
5.2. Maaperä, pohja- ja pintavesivaikutukset sekä haitta-aineet

Ampumaradoille kertyy haulien ja luotien metallia ja puolimetallia sisältäviä jätteitä sekä haulikkoammunnassa käytettäviä kiekkoja ja niiden palasia. Kivääri- ja pistooliradoilla pääosa luotijätteestä kertyy taustavalleihin. (Ympäristöministeriö 2023, 31.)



Kuva 2. Periaatepiirros maaperän metallikuormituksesta kivääriradoilla (Ympäristöministeriö 2023, 31).

Haulikkoradoilla haulijätteet leviävät laajalle lähes 10 ha alueelle, mikäli haulien lentorataa ei ole rakenteellisesti rajoitettu. Kuormitus on suurimmillaan alueen keskiosassa, kuten alla olevassa kuvassa on esitetty. Kiekot ja niiden palaset jäävät noin 2 hehtaarin alueelle välittömästi ampumapaikkojen etupuolelle. (Ympäristöministeriö 2023, 31.)



Kuva 3. Periaatepiirros haulien leviämisen aiheuttamasta maaperän metallikuormituksesta skeetradalla, kun haulien lentorataa ei ole rajoitettu (Ympäristöministeriö 2023, 32).

Ampumaradan rakenteisiin muodostuu varasto hauli- ja luotijätteistä, ja rapautumisen myötä tästä varastosta vapautuu haitallisia aineita. Riippuu ympäristön olosuhteista, kuinka nopeasti haitta-aineet kulkeutuvat ympäristössä muun muassa pohjaveteen. Haitta-aineiden kulkeutuessa sade- ja sulamisvesien mukana saattavat ne vaarantaa esimerkiksi talouskaivojen tai pintavesien laadun. Korkeat haitta-ainepitoisuudet maaperässä ovat usein myös este alueen tulevalle maankäytölle. Yleensä ekologiset haittavaikutukset ovat paikallisia ja kohdistuvat rata-alueen kasveihin sekä maaperäeliöihin. Laaja-alaisemmat vaikutukset ovat mahdollisia, jos haitalliset aineet pääsevät kulkeutumaan pohjavesiin tai vesistöön. (Ympäristöministeriö 2023, 32).

Luodit koostuvat pääasiassa lyijy-ytimeistä sekä kuparia ja sinkkiä sisältävästä vaipasta. Lyijyn seosaineena käytetään vähäinen määrä antimonia ja aiemmin käytettiin myös nikkeliä. Haulit taas koostuvat pääasiassa lyijystä ja sisältävät pieniä määriä antimonia sekä arseenia. Näiden aineiden haitalliset vaikutukset eliöille riippuvat maaperäolosuhteiden lisäksi lähinnä altistuvista eliölajeista, aineiden biosaatavuudesta, altistuksen määrästä ja tavasta. Lisäksi myös patruunoissa käytettävät ruudit ja niiden lisäaineet voivat olla haitallisia ympäristölle. (Ympäristöministeriö 2023, 33.)

Ampumaratojen merkittävänä haitta-aineena voidaan pitää lyijyä, joka aiheuttaa jo pieninä pitoisuuksina haitallisia vaikutuksia niin eliöihin kuin kasveihin muun muassa lisääntymisen ja kasvun heikentymisenä. Lyijy on ravintoketjussa kertyvää. Altistuvilla ihmisillä vaikutukset voivat ilmetä muutoksina esimerkiksi keskushermostossa, munuaisissa ja luustossa. Erityisen myrkyllistä lyijy on lapsille. Lisäksi luotien ja haulien sisältämät muut aineet saattavat aiheuttaa ympäristöongelmia. Ne voivat kulkeutua lyijyä helpommin syvempiin maakerroksiin ja sieltä edelleen pohjaveteen tai pintavalunnan mukana vesistöihin. Muun muassa antimoni on arvioitu myrkyllisemmäksi ihmiselle ja kupari vesieliöille kuin lyijy. Pieninä annoksina kupari ja sinkki ovat ihmisille, eläimille ja kasveille välttämättömiä hivenaineita. Käytössä on myös muun muassa teräshauleja, joista aiheutuva ympäristökuormitus on lähinnä rautayhdisteistä peräisin. (Ympäristöministeriö 2023, 33.)

Kiekot koostuvat yleensä kalsiitista ja polyaromaattista hiilivetyä (PAH) sisältävästä kivihiiliterästä. Yleisesti käytössä olevien savikiekkojen massasta noin 0,2 % on näitä PAH-yhdisteitä. Niin kutsuttujen ekokiekkojen PAH-pitoisuus on huomattavasti alhaisempi, noin 0,009 % kiekon massasta. Myös kiekkoissa käytettävässä maalissa on pieniä määriä PAH-yhdisteitä. Eri PAH-yhdisteiden ominaisuudet ja ympäristövaikutukset vaihtelevat suuresti. Yhdisteet pidentyvät maaperän orgaaniseen ainekseen ja niiden kulkeutuminen on vähäistä eivätkä siten ole helposti eliöiden saatavilla. (Ympäristöministeriö 2023, 33.)

Ampumarata-alueiden metalliset luodit ja haulit eivät sellaisenaan yleensä aiheuta ympäristö- tai terveysriskiä. Metallien päätyessä ampumaradalle tai sen rakenteisiin, ne altistuvat kemiallisille reaktioille, jonka seurauksena osa aineista liukenee maaperään suotautuvaan veteen, saostuu eri mineraaleina tai kiinnittyy maaperän pienhiukkasiin. Ampumaradan ympäristöolosuhteilla on erittäin suuri vaikutus haitta-aineiden kulkeutumiseen. (Ympäristöministeriö 2023, 34.)

Ympäristötoimelta saadun palautteen mukaan teräshaulien tai muiden vaihtoehtometallien käytönoton vaikutus vanhan lyijykuorman liukenevuuteen on vielä epäselvää ja edellyttää ympäristövaikutusten seurantaa ja tutkimusta. (Lappeenrannan seudun ympäristötoimi 2024.)

Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelman 2022-2027 mukaan Kaakkois-Suomen vedenhankintaa varten tärkeille pohjavesialueille sijoittuu myös puolustusvoimien toimintaa ja ampuma- ja -harjoitusalueita. Toiminnan aiheuttamat pohjavesiriskit liittyvät polttoaineiden/voiteluaineiden varastointiin ja käsittelyyn sekä ampumaratojen ja -harjoitusalueiden raskasmetalli- ja räjähdelainepitoisuuksiin. Myös maastoajoihin liittyvien onnettomuuksien päästöt, maastonmuokaus/maa-aineisnostot sekä jätevesien käsittely voivat heikentää pohjaveden tilaa. Etelä-Karjalassa pohjavesialueilla tapahtuvaa puolustusvoimien /Rajavartiolaitoksen toimintaa sijoittuu

Lappeenrannan Huhtiniemen, Taipalsaaren Pönniälänkankaan ja Imatran Vesioronkankaan pohjavesialueille, jotka ovat vedenhankintaa varten tärkeitä alueita, joilla on vedenottoa tai joille suunnitellaan maakunnallisesti merkittävää vedenottoa. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2022, 207.)

5.3. Haitallisten vaikutusten estäminen

Haitallisten aineiden aiheuttamia vaikutuksia voidaan parhaiten estää ampumaradan sijoituspaikan valinnalla ja suunnittelemalla alueen toiminta sekä rakenteet niin etteivät aineet leviä ympäristössä. Tavoitteena on ympäristön maaperän ja pinta- sekä pohjavesien laadun säilyttäminen sekä haitallisten vaikutusten estäminen tai rajoittaminen hyväksyttävälle tasolle. Veden ollessa haitallisten aineiden pääasiallinen kuljettaja, on pyrittävä välttämään ampumaratojen sijoittamista muun muassa suoalueille, kosteikoille tai alueille, joissa pohjaveden pinta on lähellä maan pintaa. Lisäksi tulisi välttää alueita, joissa mahdollisista päästöistä aiheutuisi haittaa erityistä suojelua vaativille kohteille, kuten luonnonsuojelualueille taikka eliölajeille. (Ympäristöministeriö 2023, 36.)

Ympäristön suojaustoimet ja -rakenteet perustuvat haitallisten aineiden poistamiseen tai menetelmiin, jotka tähtäävät aineiden leviämisen estämiseen. Suojaustoimet valitaan tapauskohtaisesti. Parhaita, vaihtoehtoisia menetelmiä (BAT) on kuvattu tarkemmin Ympäristöministeriön vuonna 2014 julkaisemassa ”*Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta, Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)*” -selvityksessä. Selvityksen tavoitteena on ollut selvittää tekniset ja toiminnalliset menetelmät ampumaratojen ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä arvioida niiden toimivuutta, saatavuutta ja kustannuksia Suomessa. (Ympäristöministeriö 2014, 7.)

Ampumaradoilla syntyvät jätteet sekä niiden sisältämät haitalliset aineet voidaan poistaa rata-alueelta muun muassa luotiloukkujen avulla tai pinnoittamalla haulien leviämisalue sellaisella materiaalilla, joka mahdollistaa haulien keräämisen. Menetelmävaihtoehtoja on useita. Haitallisten aineiden leviämistä voidaan estää esimerkiksi eristysrakenteilla, maapinnan suojakerroksilla, salaojilla ja ojituksilla. Haitallisia aineita kuljettavat sade- ja sulamisvedet voidaan koota ja johtaa paikkaan, jossa niiden laatua voidaan tarkkailla ja tarvittaessa käsitellä. (Ympäristöministeriö 2023, 37.)

Ampumarata vaikuttaa ympäristöönsä myös toiminnan lopettamisen jälkeen. Toimintansa lopettaneilla ampumaradoilla suoritettavat toimenpiteet pitävät sisällään rakenteiden ja jätteiden (haulit, luodit ja kiekot, vallien sisältämien jätteiden asianmukainen jälkihoito) poistamista, maaperän, pohja- ja pintavesien pilaantuneisuuden selvittämistä ja mahdollista kunnostamista sekä jälkitarkkailua. Toiminnasta ja alueesta luopuminen, viimeistelytyöt ja tarkkailu tulee toteuttaa erillisen suunnitelman perusteella. Viimeistelytoimilla varmistetaan alueen sopeutuminen ympäristöön ja pitkäaikaisten haittojen estyminen toiminnan päättyessä. Toimintaa harjoittanut vastaa myös toiminnan päätyttyä tarvittavista toimista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, samoin kuin

toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Toissijaisesti tarkkailusta vastaa toiminta-alueen haltija. (Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 94 §; Ympäristöministeriö 2023, 119.)

6. Ampumaratoihin liittyvä lainsäädäntö ja luvat

Ampumaratojen toimintaan liittyy useiden lakien asettamia vaatimuksia. Tärkeimpiä lakeja ovat ampumaratalaki (763/2015) ja siihen liittyvä ampumarata-asetus (1307/2015). Aseiden käsittelyyn liittyen tärkein laki on ampuma-aselaki (1/1998) ja siihen liittyvä ampuma-aseasetus (145/1998). Lisäksi ampumaradan rakentamisessa, omistamisessa ja ylläpitämisessä on huomioitava muun muassa seuraavat lait:

- Asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista 214/2007
- Asetus vesienhoidon järjestämisestä VNa 342/2009
- Asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista 1022/2006
- Jätelaki 646/2011 ja asetus jätteistä 179/2012
- Laki eräistä naapuruussuhteista 26/1920
- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 468/1994 ja asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 713/2006
- Luonnonsuojelulaki 9/2023
- Alueidenkäyttölaki 132/1999 ja maankäyttö- ja rakennusasetus 895/1999
- Rakentamislaki 751/2023
- Terveystensuojelulaki 763/1994 ja terveydensuojeluasetus 1280/1994
- Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista 53/1997
- Vesilaki 587/2011
- Ympäristönsuojelulaki 527/2014 ja ympäristönsuojeluasetus 713/2014.

EU:n komissio hyväksyi tammikuussa 2021 lyijyhaularajoituksen, joka tuli voimaan koko EU:n alueella. Lyijyhauleja ei saa käyttää metsästyksessä kosteikkoalueilla eikä niiden suojavyöhykkeillä. Kielto ei kuitenkaan koske hauleja, joiden lyijypitoisuus on alle 1 %. Metsästyksen lisäksi lyijyhaularajoitus koskee kiellon vaikutusalueella sijaitsevia ampumaratoja. Suomessa lyijyhaulien käyttö vesilintujen metsästyksessä on ollut kiellettyä vuodesta 1996. (Tukes 2022.)

Tukesin määrittelemät vesilintujen oleskelu-, muutto- tai pesimäpaikoiksi soveltuvat kosteikkoalueet suojavyöhykkeineen on merkitty Maanmittauslaitoksen karttapalveluun. Kartta-aineistoon merkityt alueet eivät kata kaikkia vesilintujen relevantteja elinympäristöjä. (Suomen metsästäjälitto.)

Kosteikkoalueet -karttapalvelu

6.1. Luvat

Ampumaradan rakentaminen ja ylläpitäminen on luvanvaraista toimintaa. Vähäisen ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen on ilmoituksenvaraista. Radan perustamis- ja ylläpitoluvan myöntää Poliisihallitus. Ilmoitus vähäisestä ampumaradasta jätetään myös Poliisihallitukselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee ulkona sijaitsevaa ampumarataa, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa. (Ampumaratalaki 763/2015, 4-5 §, 8 §, liite 4.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaan toiminnalla, josta aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa, on oltava ympäristölupa. Lisäksi lupa on oltava toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista ja jos kyse ei ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta. Lupaa vaaditaan myös jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilaissa tarkoitetun noron pilaantumista sekä toimintaan, josta voi aiheutua naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Ympäristölupaa haetaan valtion tai kunnan ympäristölupaviranomaiselta. Siviiliratojen osalta luvan myöntää pääasiassa kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja puolustusvoimien osalta aluehallintovirastot. (Ympäristöministeriö 2017, 16–19.) Ympäristölupa vaaditaan kaikilta ulkona sijaitsevilta ampumaradoilta, pois lukien lain tarkoittamilta vähäisiltä ampumaradoilta (enintään 10 000 laukausta/vuosi), joilla ei ammuta haulikolla ja jotka eivät sijaitse pohjavesialueella. Vähäisille ampumaradoille riittää ilmoitusmenettelyyn pohjautuva lupa-prosessi. (Suomen metsästäjäliitto.)

Rakentamislain (751/2023) lupajärjestelmä pitää sisällään rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevat luvat sekä alueidenkäyttölain (132/1999) 16 §:ssä määriteltyjä suunnittelutarvealueita koskevat menettelyt. Ampumaradan rakentaminen tarvitsee rakentamislain mukaisen rakentamisluvan alueen rakennuksille, katoksille ja rakenteille. Puolustusvoimien toimintaan liittyvään rakentamiseen ei kaikin osin sovelleta lupajärjestelmää. (Ympäristöministeriö 2023, 39, 43.) Uudet ampumaradat ja vanhojen ratojen uudet toiminnot on sovittava kunnan kaavoitukseen sekä muihin suunnitelmiin. Kaupallinen rata tarvitsee myös Poliisihallituksen asealan elinkeinoluvan. (Ympäristöministeriö 2023, 38.)

Ampumaratojen sijoituessa suunnittelutarvealueelle tulee rakentamislupien ja mahdollisten sijoittamislupien käsittelyn yhteydessä huomioida, että rakentaminen ei saa johtaa vaikutuksiltaan sellaiseen merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, jotka edellyttävät asemakaavan laatimista (rakentamislaki 751/2023, 46 §). Lisäksi rakentamisen tulee täyttää muut rakentamislain 45 ja 46 §:n asettamat ehdot. Maanomistajia tulee kohdella kaikissa alueidenkäytön ratkaisuissa yhdenvertaisesti.

6.2. Ampumaradat ja kaavoitus

Alueiden käyttöä ja rakentamista ohjataan alueidenkäyttölailla (AKL) (132/1999). Vuoden 2025 alussa voimaan tullut rakentamislaki (751/2023) on korvannut aiemman maankäyttö- ja rakennuslain rakennusmääräyksiä koskevat luvut. Alueidenkäytön suunnittelulla huolehditaan tarpeellisten ampuma- ja harjoitusalueiden, ampumarata-alueiden sekä varuskunta-alueiden varaamisesta puolustusvoimien käyttöön sekä puolustusvoimien toiminnan sovittamisesta muuhun maankäyttöön ja sen aiheuttamien ympäristöhaittojen ennaltaehkäisystä ja vähentämisestä (Ympäristöministeriö 2023, 39).

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään sisältyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Niiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Lisäksi niillä sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa tulee huomioida valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää tavoitteiden toteutumista. (Ympäristöhallinnon verkkopalvelu 2023.)

Kaavajärjestelmä muodostuu kolmesta kaavatasosta: maakunta-, yleis- ja asemakaavasta. Maakuntakaavojen laadinnasta vastaa maakuntien liitot, kun taas yleis- ja asemakaavoista vastaavat kunnat. Maakuntakaavoissa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavoissa osoitetaan aluevarauksia siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. (AKL 25 §.) Kaikkia puolustusvoimien ampumaratoja ja -alueita sekä harjoitusalueita voidaan pitää valtakunnallisesti tai vähintään seudullisesti merkittävinä, minkä takia ne tulee osoittaa maakuntakaavoissa. Ampumaratojen melualueet tulee osoittaa kaavassa silloin, kun melualue ylittää puolustusvoimien käytössä olevan alueen. (Ympäristöministeriö 2023, 40.)

Yleiskaava on ampumaratojen ja -alueiden sekä harjoitusalueiden ympäristöhaittojen ennaltaehkäisyn ja vähentämisen kannalta keskeinen kaavamuoto. Siinä voidaan osoittaa maakuntakaavaa yksityiskohtaisemmin ampuma- ja harjoitusalueet sekä ampumaradat ja muut puolustusvoimien alueet sekä niiden suhde muuhun maankäyttöön. Yleiskaavassa voidaan tarkastella maakuntakaavaa yksityiskohtaisemmin meluntorjunnan tarvetta ja keinoja. Muut kuin puolustusvoimien ampumaradat on yleensä tarpeen esittää yleiskaavassa. (Ympäristöministeriö 2023, 40.)

Asemakaavan laatiminen ei yleensä ole tarpeen ampumaradoille eikä ampuma- ja harjoitusalueille. Puolustusvoimien käytössä olevia alueita tai niiden läheisyydessä sijaitsevia alueita asemakaavoitettaessa kunta joutuu aina ottamaan huomioon puolustusvoimien toiminnan aiheuttamat rajoitukset muulle maankäytölle. Kaavassa voidaan myös antaa melusta aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutusten rajoittamista koskevia määräyksiä. (Ympäristöministeriö 2023, 40-41.)

7. Etelä-Karjalan ampumarataverkosto

7.1. Ampumarata maakuntakaavoissa

7.1.1. Etelä-Karjalan maakuntakaava (2011) ja 1. vaihemaakuntakaava (2015)

Etelä-Karjalan ampumaratoja on selvitetty edellisen kerran Etelä-Karjalan kokonaismaakuntakaavan laadinnan yhteydessä ja selvitys valmistui vuonna 2008. Selvityksen perustiedot on koottu Etelä-Karjalan alueella toimiville ampumaurheiluseuroille, riistanhoitoyhdistyksille ja muille ammuntaa harjoittaville toimijoille osoitetulla kyselyllä sekä viranomaisilta saaduista tiedoista.

Maakuntakaavoissa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan tehtävänä on ratkaista valtakunnalliset, maakunnalliset ja seudulliset alueiden käytön kysymykset. Ympäristöministeriön vuonna 2011 vahvistamassa Etelä-Karjalan maakuntakaavassa on osoitettu seuraavat ampumaradat sekä puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueet:

- Immolan ampumarata, Imatra
- Maasotakoulu, puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalue, Lappeenranta
- Laukkarata, puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalue, Lappeenranta
- Maasotakoulu, ampumarata, Lappeenranta
- Pappilankorpi, ampumarata (maakunnallinen), Lappeenranta
- Muukon ampuma- ja moottoriurheilukeskus, Lappeenranta
- Kotaniemen ampumahiihtostadion (seudullinen), ampumarata, Lemi
- Ruuskoppi, ampumarata (seudullinen), Lemi
- Taavetin ampumarata (maakunnallinen), Luumäki
- Kirjavalta, ampumarata (maakunnallinen), Parikkala
- Oronalueen ampumaradat (maakunnallinen), Parikkala
- Rauhala-Mikkolanniemi, ampumarata (maakunnallinen), Parikkala
- Kolmikanta, ampumarata (seudullinen), Parikkala
- Laikon ampumarata (seudullinen), Rautjärvi
- Virmutjoki, ampumarata (maakunnallinen), Ruokolahti
- Äitsaari, ampumarata (seudullinen), Ruokolahti
- Savitaipaleen ampumarata (seudullinen), Savitaipale
- Taipalsaaren ampuma-alue, Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalue, Taipalsaari
- Merenlahti Kokkaho, Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalue, Taipalsaari
- Pönniälänkankaan ampuma-alue, ampumarata, Taipalsaari
- Vehkataipale, Lemi-Taipalsaari, ampumarata (seudullinen), Taipalsaari
- Taipalsaaren ampuma-alue, osa-alue, jolla ajoittain Puolustusvoimien harjoitustoimintaa, Taipalsaari

Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä vuonna 2015. Kaavassa on osoitettu Luumäen Kurvilaan Rönäkankaan ampumarata-alue. Ampumarata-alue on osoitettu vuosina 2010-2011 tehdyn esityksen mukaan, jolloin suunnitelmissa on ollut varautua toiminnassa olevan radan siirtämiseen kauemmas asutuksesta. Rönäkankaan alueella ei vielä ole ampumaratatoimintaa. Rönäkankaan uuden ampumaradan suunnittelu on edelleen, vuonna 2025, ajankohtainen suunnittelukysymys ja kunnan näkemyksen mukaan se on tarkoituksenmukaista osoittaa maakuntakaavakartalla. Rönäkankaan ampumarata on tarkoitus osoittaa vireillä olevassa Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä uutena seudullisesti merkittävänä ampumaratana.

Voimassa olevia maakuntakaavoja voi tarkastella Etelä-Karjalan liiton karttapalvelussa:

<https://ekarjala.maps.arcgis.com/home/index.html>

7.1.2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040 valmistelu

Etelä-Karjalan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 24.4.2019 maakuntakaavan päivitystyön aloittamisesta. Tämän päivitystyön yhteydessä myös ampumaradat tarkastellaan uudelleen ja tullaan osoittamaan tarvittavilta osin (maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät) maakuntakaavassa.

Uusi ampumaratalaki tuli voimaan 1.12.2015. Lain mukaan ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen ovat luvanvaraisia toimintoja silloin, kun kyseessä on tavallinen ampumarata tai ampu-maurheilukeskus. Niin sanottujen vähäisten ampumaratojen osalta riittää pelkkä ilmoitus. Jokaisella radalla tulee olla ratavastaava ja järjestyssääntö. (Sisäministeriö 2015.) Lain mukaan maakuntaliiton tulee laatia ja pitää ajan tasalla ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmaa (Ampumaratalaki 763/2015, 12 §). Etelä-Karjalan ampumaratojen kehittämissuunnitelma on laadittu rinnan nykytilaselvityksen kanssa. Nykytilaselvitystä ja kehittämissuunnitelmaa hyödynnetään maakuntakaavan laadinnassa.

Ampumaratojen nykytilaselvitystä ja kehittämissuunnitelmaa varten toteutettiin verkkokysely maakunnan ampumaurheilu- ja metsästysseuroille sekä riistanhoitoyhdistyksille joulukuussa 2022 sekä täydennyskysely heinä-elokuussa 2024. Lisäksi tietoja kerättiin viranomaisilta (ELY-keskus, seudulliset ympäristötoimet, Suomen ympäristökeskus, Suomen metsästäjäliitto, Ampumaratojen ympäristölupahanke). Kerättyä aineistoa yhdistelemällä saatiin kootuksi maakunnan ampumaratoja koskeva listaus ja kartta (Liite 1. ja Liite 2.). Ratalistaukseen liittyy kuitenkin epävarmuutta. Aineistoa ei voida pitää täysin kattavana, sillä kaikilta osin tieto ei ole yhtenäistä eikä tietoa ole ollut saatavilla. Kyselyllä kartoitettiin ratatietojen lisäksi ampumaratoihin liittyviä kehittämistarpeita sekä järjestettiin työpaja ampumaratojen kehittämissuunnitelman laadintaa varten. Kehittämissuunnitelman tavoitteena on ollut tuoda esille käyttäjien näkemykset ja tarpeet ampumaratoihin liittyen. Nykytilaselvityksestä ja ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmasta järjestettiin kommentointikierros.

Kerätyn aineiston pohjalta laadittu listaus Etelä-Karjalassa sijaitsevista ampumaradoista kunnittain:

- IMATRA
 1. Ukonniemen ampumahiihtorata
 2. Immola, Konsuon ampumarata (Rajavartiolaitos, Raja- ja merivartiokoulu)
 3. Salo-Issakan ampumarata
- LAPPEENRANTA
 4. Joutsenon Alapitäjän ampumarata
 5. Pappilankorven ampumarata
 6. Korkea-ahon Metsäveikkojen ampumarata
 7. Rajan Erä ry:n ampumarata
 8. Muukon ampumaurheilukeskus
 9. Korpelan ampumarata
 10. Husun ampumarata
 11. Rutolan Salotorpan ampumarata
- LEMI
 12. Torviniemen/Ruuskopin ampumarata
 13. Kotalahden ampumahiihtostadion
- LUUMÄKI
 14. Taavetin ampumarata
- PARIKKALA
 15. Palaman ampumarata, Palamahautoin toimintakeskus
 16. Oron haulikkorata
 17. Oronmyllyn ampumarata
 18. Parikkalan RHY:n ampumarata
 19. Kirjavalan ampumarata
 20. Pohjasuon ampumarata
 21. Rauhalan ampumarata
- RAUTJÄRVI
 22. Korjon ampumarata
 23. Laikon ampumarata
- RUOKOLAHTI
 24. Salo-Äitsaaren ampumarata
 25. Virmutjoen ampumarata

- SAVITAIPALE
 - 26. Välijoen ampumarata
 - 27. Savitaipaleen ampumarata
- TAIPALSAARI
 - 28. Vehkataipaleen metsästysyhdistyksen ampumarata
 - 29. Pönniälänkankaan ampuma- ja harjoitusalue, Puolustusvoimat
 - 30. Pönniälänkankaan kivääriradat, Puolustusvoimat

Puolustusvoimilla on käytössään omat ampumaratansa ja harjoitusalueensa, joita ei käsitellä nykytilaselvityksessä.

Siviilien hallinnoimien ampumaratojen määrä aselajeittain Etelä-Karjalassa:

- Haulikkoratoja 14 kpl
- Kivääriratoja (kivääri, pienoiskivääri) 24 kpl
- Pistooliratoja 11 kpl
- Ampumahiihtoratoja 2 kpl
- Sisäämpumaratoja 4 kpl (Lappeenranta 2 kpl ja Rautjärvi 1 kpl, Luumäki 1 kpl ilma-ase-rata).

Käyttöaste siviilien tai kunnan hallinnoimilla ampumaradoilla (ml. ampumahiihtoradat):

- 1 kpl ampumaurheilukeskus, jossa arviolta yli 400 000 laukausta/vuosi
- 15 kpl ampumaratoja, joissa arviolta 10 000-300 000 laukausta/vuosi
- 11 kpl ampumaratoja, joissa arviolta alle 10 000 laukausta/vuosi.

7.2. Etelä-Karjalan ampumaratojen luokittelu

Ampumaradalla tarkoitetaan sisällä olevaa tilaa tai ulkona olevaa aluetta, joka on ampuma-aseella maaliin ampumista varten. Ampumaurheilukeskuksella tarkoitetaan ampumarataa, jossa on useiden lajien ratoja ja jolla saadaan ampua yli 300 000 laukausta vuodessa. Vähäisellä ampumaradalla tarkoitetaan ampumarataa, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa. (Ampumaratalaki 763/2015.) Kappaleissa 7.2.1.-7.2.3. on osoitettu Etelä-Karjalassa sijaitsevien ampumaratojen määrät eri luokissa.

7.2.1. Ampumaurheilukeskukset

Etelä-Karjalassa sijaitsee yksi ampumaurheilukeskus, Muikon ampumaurheilukeskus Lappeenrannassa. Urheilukeskuksen omistaa Lappeenrannan kaupunki, joka on tehnyt kunkin radan osalta kunnossapitosopimuksen seurojen kanssa. Seurat vastaavat radan kunnossapidosta,

ratavuoroista ja toiminnasta. Ampumaurheilukeskuksen haulikkorataa on viime vuosina kehitetty ja Muukon ampumarata-alue sai eduskunnalta 300 000 €:n kehittämisrahan vuoden 2023 lopussa.

Muukossa sijaitsevat radat:

- haulikkorata, 3 skeetrataa ja 1 traprata
- hirvirata, luodikko- ja siluettiampumarata: hirvirata kaksi ampumapaikkaa melua vaimentavassa ampumarakennuksessa, luodikko-/siluettirata 20 ampumapaikkaa ampumakatoksessa
- pienoiskivääri-, pistooli- ja villikarjurata: pienoiskiväärirata 20 ampumapaikkaa ampumakatoksessa, pistoolirata 40 ampumapaikkaa ampumakatoksessa, villikarjurata kaksi ampumapaikkaa ampumakopissa.

Haulikkoratojen kunnossapidosta ja ratavuoroista vastaa Kaakkois-Suomen Haulikkoampujat ry. Pienoiskivääri-, pistooli- ja villikarjuradan kunnossapidosta ja ratavuoroista vastaa Etelä-Saimaan ampujat ry. (Lappeenrannan kaupunki 2024.)

7.2.2. Ampumaradat

Kerätyn tietoaineiston mukaan Etelä-Karjalassa sijaitsee 14 siviilien hallinnoimaa ampumarataa, joiden laukausmäärä on 10 000- 300 000 laukausta/vuosi. Näistä Lappeenrannassa sijaitsee kolme rataa, Luumäellä yksi, Savitaipaleella kaksi, Ruokolahdella yksi, Rautjärvellä kaksi ja Parikkalassa viisi rataa. Näistä ampumaradoista kuudella on kaikki kolme: kivääri-, haulikko- ja pistooliradat. Neljällä on haulikko- ja kivääriradat. Yhdellä on ainoastaan haulikkorata. Ampumaradoista kahdeksalla on ympäristölupa ja osalla radoista on lupaprosessi vireillä.

7.2.3. Vähäisen käytön ampumaradat

Kerätyn tietoaineiston mukaan Etelä-Karjalassa sijaitsee 10 siviilien hallinnoimaa ampumarataa, joiden laukausmäärä on alle 10 000 laukausta/vuosi. Suurimmalla osalla näistä on kiväärirata. Kahdella on lisäksi haulikkorata. Vähäisen käytön ampumaradoista yhdeksästä on tehty ilmoitus viranomaisille (ilmoituspäätös) tai niillä on ympäristölupa.

7.2.4. Ampumahihtoradat

Etelä-Karjalassa sijaitsee kaksi ampumahihtorataa. Toinen radoista sijaitsee Lemminkäisen Kotalahdessa ja toinen Imatran Ukonniemessä.

7.2.5. Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ampumaradat

Puolustusvoimilla on Etelä-Karjalassa kaksi ampumarataa: Taipalsaarella ja Lappeenrannassa (Puolustusvoimat 2024).

Rajavartiolaitoksen ampumarata-alue sijaitsee Imatran Immolassa. Immolan ampumarataa käytetään ensisijaisesti Rajavartiolaitoksen koulutus- ja virka-ammuntojen sekä varusmieskoulutukseen liittyvien ammuntojen suorittamiseen. Ampumarataa käyttävät muut valtion viranomaiset muun muassa sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin ja poliisi sekä Imatralla ja Ruokolahdella toimivat ampumaurheiluseurat ja -järjestöt. Immolan ampumarata-alueeseen kuuluvat radat:

- 25 metrin pistooli- /virka-aserata
- ampumakoulutusrakennus
- 150 metrin kiväärirata
- 300 metrin kiväärirata
- toiminnallinen rata. (Raja- ja merivartiokoulu 2024.)

7.3. Puutteet ampumarataverkostossa

Suomen ampumaurheiluliitto, Suomen riistakeskus, Reserviläisliitto, Suomen Reserviupseeriliitto, Suomen ampumahiihtoliitto ja Suomen Metsästäjäliitto ovat vuonna 2023 valmistelleet *Ampumastrategia – Ampumarataverkoston kehittämistarpeet maakunnallisen tarkastelun perusteella* -selvityksen, jossa on selvitetty ampumarataverkoston kehittämistarpeita maakunnallisen karttatarkastelun avulla. Selvityksessä on tarkasteltu ampumaratojen tilannetta lajiradoittain ja ratojen ympäristölupatilannetta sekä tunnistettu alueita, joilla on selkeä tarve uusille lajiradoille. Selvityksen mukaan ampumaratojen tilanne on kohtalaisen hyvä Etelä-Karjalassa. Ratoja on määrällisesti hyvin, mutta niiden lajivalikoimassa on selvityksen mukaan puutteita. Toiminnallisia ratoja ei ole maakunnassa yhtään ja yli 150 metrin ratojen osalta tilanne on erittäin heikko. Selvityksen mukaan maakunnassa voisi kiinnittää huomiota nykyisten ratojen kehittämiseen entistä monipuolisemmaksi huomioiden erityisesti toiminnallisen ja pitkän matkan ammunnan tarpeet. Selvitykseen kirjatut ratakohteiset tarpeet maakunnassa:

- yhteensä uusia haulikkoratoja tarvitaan arviolta 1-2 kpl
- hirviradoille ei välttämättömyyden tarvetta, kiireellisempänä saada ympäristöluvut olemassa oleville radoille
- luodikkoratoja Savitaipaleen alueelle ja maakunnan kaakkoisosaan, yhteensä uusia luodikko- ja yli 150 metrin ratoja 3-4 kpl
- toiminnallisten ratojen tarve, yhteensä uusia toiminnallisen ammunnan ratoja tarvitaan maakuntaan 2-5 kpl. (Suomen Ampumaurheiluliitto ym. 2023, 4, 33-36.)

Ampumarataverkoston maakunnallisia kehittämistarpeita on esitetty tarkemmin Etelä-Karjalan ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa (2024.)

7.4. Ampumaratojen paikkatietotarkastelut

Siviilien hallintoalueiden ulkona sijaitsevien ampumaratojen sijaintia suhteessa väestöön ja taajamiin, luonnon- ja ympäristön arvoihin sekä matkailuun ja virkistykseen on selvitetty paikkatietotarkastelujen avulla. Paikkatietotarkasteluihin on otettu mallia Kymenlaakson liiton ampumaratojen nykytilaselvityksestä (2017, 2021). Paikkatietotarkasteluissa on hyödynnetty seuraavia aineistoja:

- Etelä-Karjalan väestö (2021)
- Etelä-Karjalan kesämökit (2021)
- Pohjavesialueet (uusi luokitus)
- YKR taajama-aineisto (2021)
- Natura-alueet
- Soiden suojeluohjelman ja täydennysehdotuksen alueet
- Luonnonsuojelualueet
- Lyijyhaukikieltoalueet
- Arvokkaat maisema-alueet
- Muinaisjäännösalueet ja -kohteet (museovirasto)
- Rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja maisema-alueet
- Etelä-Karjalan maakuntakaavojen (2011, 2015) matkailuun ja virkistykseen liittyvät merkin-

Paikkatietotarkasteluissa ratojen ympärille luotiin yhden ja kahden kilometrin puskurivyöhykkeet, joita hyödynnettiin, kun arvioitiin yleispiirteisesti ampumaratojen vaikutuksia lähiympäristöön. Väestöä ja kesämökkejä koskeva aineisto on ruutuaineistoa, joista suodatettiin väestön osalta ne ruudut, joissa oli 25 tai enemmän asukkaita ja kesämökkien osalta ne ruudut, joissa oli mökkejä viisi tai enemmän. Tälle suodatetulle aineistolle laskettiin yhden ja kahden kilometrin puskurivyöhykkeet.

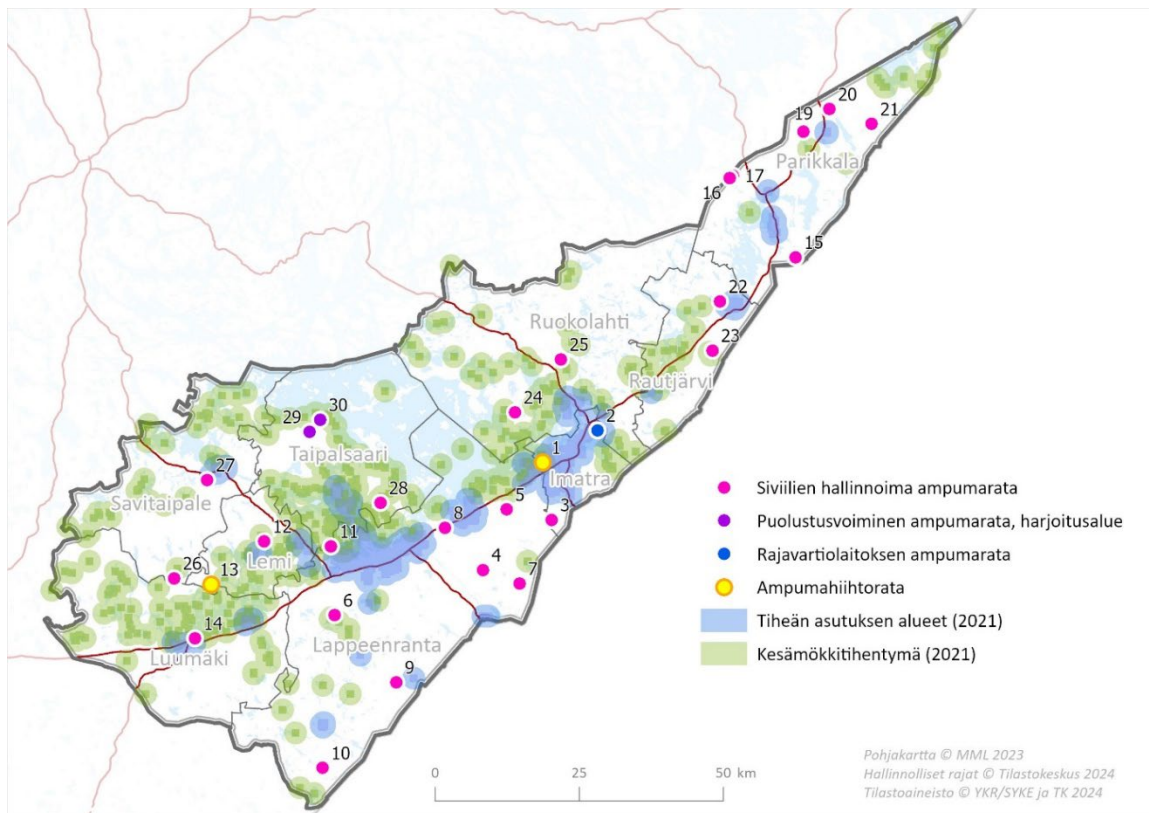
Paikkatietotarkasteluja on hyödynnetty tausta-aineistona määrittelyissä, mutta eivät yksin ole poissulkeva tekijä. Ampumaratoja kehitettäessä tulee kuitenkin kiinnittää huomiota ampumaratojen sijaintiin liittyviin haasteisiin ja haittavaikutusten minimointiin.

7.4.1. Asutus

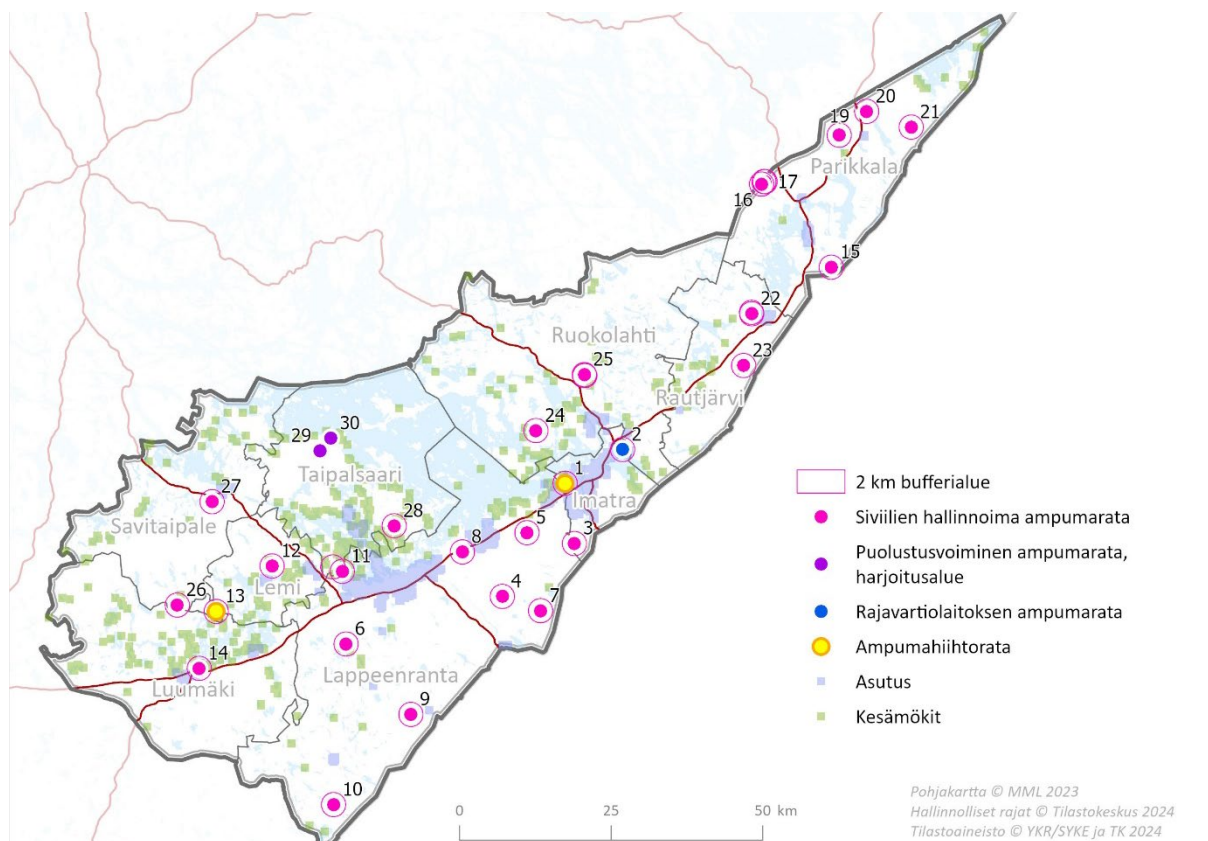
Ampumaratojen aiheuttamat haittavaikutukset asutukselle ovat lähinnä meluhaittoja. Äänen leviämiseen vaikuttavat muun muassa maaston korkeuserot, puusto, esteet ja rakenteet sekä sääolot (Ympäristöministeriö 2023). Paikkatietotarkastelulla selvitettiin ampumaratojen sijaintia suhteessa asutukseen, loma-asutukseen ja taajama-alueisiin.

Melun kannalta ampumaradan sijainti tulisi ensisijaisesti olla sellainen, että etäisyys altistuviin kohteisiin olisi mahdollisimman suuri. Yleensä 3,5 km etäisyys on sellaisenaan meluntorjunnan kannalta riittävä. Jos radalla ammutaan vain .22 kaliiberisilla aseilla, etäisyys on pienempi. (Ympäristöministeriö 2014.)

Toiminnassa oleville ulkoampumaradoille on määritelty kahden kilometrin teoreettiset vyöhykkeet, jolla voisi mahdollisesti esiintyä ampumamelulle asetettuja raja-arvoja 60-65 dB ylittävää ampumamelua (Valtioneuvoston päätös 57/1997). Kymenlaakson ampumaratoja koskevassa nykytilaselvityksessä (2021) on käytetty samoja vyöhykkeitä.



Kartta 1. Ampumaratojen sijainti suhteessa tiheään asutuksen alueisiin ja kesämökkikeskittymiin (sis. 2 km bufferalueen).



Kartta 2. Ampumaradat 2 km bufferialueilla suhteessa asutus- ja kesämökkikeskittymiin.

7.4.2. Pohjavesi

Ampumarata kuormittaa ympäristöä pääasiassa ympäristölle haitallisia metalleja sisältävien haulien ja luotien kautta. Haitta-aineita voi kulkeutua luotiase- tai haulikkoradan rakenteista maahan imeytyvän sadeveden mukana pohjaveteen. Kulkeutumiseen vaikuttavat maaperän ja haitta-aineiden ominaisuudet. Pohjaveden kannalta ongelmallisimpia aineita ovat lyijy ja antimoni. Happamat ja kosteat olosuhteet, lyhyt etäisyys pohjavedenpinnan ja maanpinnan välillä sekä maaperän suuri lyijymäärä voivat edistää sen kulkeutumista pohjaveteen. Haitta-aineiden kulkeutuminen pohjaveden on pääsääntöisesti todennäköisempää haulikkoradoilla, kuin kivääri- ja pistooliradoilla johdettua siitä, että haulikkoammunnan aiheuttama laukauskohtainen kuormitus on suurempaa ja kuormittuva alue laaja. Luotiradoilla on yleensä myös riskejä vähentäviä ratarakenteita, kuten esimerkiksi neutraalista hiekkamaasta rakennettu taustavalli. Lisäksi haulien rapautuminen on niiden pienen koon vuoksi nopeampaa kuin luotien. PAH-yhdisteiden kulkeutuminen taas savikiekoista ja niiden sirpaleista pohjaveteen merkittävässä määrin on epätodennäköistä yhdisteiden niukkaliukoisuuden vuoksi. (Ympäristöministeriö 2014.)

Pohjavesialueet luokitellaan kolmeen luokkaan:

- 1-luokka: vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin
- 2-luokka: muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, joka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuu 1 kohdassa tarkoitettuun käyttöön
- E-luokka: pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Paikkatietotarkastelun avulla selvitettiin, sijaitseeko ampumarata pohjavesialueella vai ei. Tarkastelun mukaan siviilien hallinnoimista ampumaradoista 10 sijaitsee pohjavesialueella.

Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelman 2022-2027 on kirjattu toimenpiteitä ja ohjauskeinoja muun muassa pohjavesien suojeluun liittyen, jotka tulisi huomioida ampumaratojen kehittämisessä ja toiminnassa. Perustoimenpiteisiin on kirjattu, ettei pohjavesialueille sijoiteta pohjaveden laadulle riskiä aiheuttavaa vapaa-ajan toimintaa kuten golfkenttiä, ampuma- tai moottoriurheiluratoja. Pohjavesialueilla sijaitsevat olemassa olevat riskit poistetaan rakenteellisilla ja toiminnallisilla keinoilla sekä selvitetään tarvittaessa pohjavesivaikutukset, laaditaan tarvittaessa maaperän ja pohjaveden kunnostussuunnitelma sekä pohjaveden laatureurantaohjelma. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2022, 218-220.)

7.4.3. Luonto- ja ympäristöarvot

Paikkatietoanalyysillä selvitettiin ampumaratojen sijaintia suhteessa suojelu- ja luonnonsuojelualueisiin (Natura, valtionsuojelualueet, yksityiset suojelualueet), maakuntakaavan (2011) SL-alueisiin sekä soidensuojeluohjelman täydennysehdotuksen- ja soidensuojelualueisiin. Tarkasteltaville luonnonarvoalueille määritettiin 1 km kokoiset puskurialueet. Lisäksi tarkasteltiin ratojen sijaintia suhteessa arvokkaisiin maisema-alueisiin ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Lähes puolet ampumaradoista sijaitsee 1 km vyöhykkeellä jostakin luonnon- ja ympäristön arvo-kohteesta. Yksi ampumaradoista sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja yksi ampumarata valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen reunamilla. Yksi ampumaradoista sijaitsee museoviraston määrittämällä valtakunnallisesti arvokkaalla rakennetun kulttuuriympäristön alueella. Ampumaradoista yksikään ei sijaitse maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Muiden ratojen osalta voidaan katsoa, etteivät ne sijainniltaan vaikuta kulttuuriympäristöihin.

Muinaisjäännösten osalta tarkasteltiin ratojen sijaintia suhteessa museoviraston muinaisjäännös-alue ja -kohdeaineistoihin. Yksi ampumaradoista sijaitsee muinaisjäännösalueen välittömässä läheisyydessä. Muinaisjäännösalue sijaitsee noin 70 metrin etäisyydellä ampumarata-alueen

ulkoreunasta. Ampumaratojen oletetulla alueella ei sijaitse tunnettuja muinaisjäännöskohteita (pistemäisiä).

Suomen ympäristökeskus on laatinut *Lyijyhaulikieltoalueet* -aineiston, joka kuvaa kosteikkoja ja niiden ympärille muodostettuja 100 m:n suojavyöhykkeitä, joilla lyijyhaulien käyttö ja kantaminen metsästyksessä on kielletty 15.2.2023 lähtien. Rajoituksen tavoitteena on vesilintujen suojeleminen. Aineisto on laadittu komission asetuksen (EU) 2021/57 noudattamisen tueksi. Komission asetus (EU) 2021/57 kieltää lyijyhaulien käytön ja kantamisen Ramsar-sopimuksen mukaisilla kosteikoilla ja niiden 100 m:n levyisillä suoja-alueilla. Kosteikkoalueiksi määritellään periaatteessa kaikki vesilintujen oleskelu-, muutto- tai pesimäpaikoiksi soveltuvat vesialueet ja vetiset alueet. Lyijyhaulikieltoalueiden määrittelystä vastaa Tukes yhdessä Syken kanssa. (ymparisto.fi.) Valtaosa Etelä-Karjalassa sijaitsevista siviilien hallinnoimista ampumaradoista ei sijaitse lyijyhaulikieltoalueilla. Ampumaratojen kehittämisessä ja käytössä tulisi huomioida ampumaradan sijainti suhteessa lyijyhaulikieltoalueisiin.

[Kosteikkoalueet -karttapalvelu](#)

7.4.4. Matkailu ja virkistys

Paikkatietotarkasteluilla on selvitetty ampumaratojen sijaintia suhteessa Etelä-Karjalan maakuntakaavan (2011) ja 1.vaihemaakuntakaavan matkailun ja virkistyskohteisiin ja reitteihin. Ampumaradoista 10 sijaitsee virkistys- ja matkailualueiden vaikutusalueilla (alle 2 km), mutta vain neljä rataa sijaitsee taajamien läheisyydessä sijaitsevien virkistykseen tai matkailuun osoitettujen alueiden vaikutusalueella. Matkailun ja virkistyskohteiden paikkatietoaineistot ovat yleispiirteisiä maakuntakaavan mittakaavaa huomioiden.

7.5. Naapurimaakuntien ampumaurheilukeskukset

Etelä-Karjalan ampumaurheilun ja metsästyksen harrastajat voivat mahdollisesti hyödyntää myös naapurimaakuntien ampumaurheilukeskuksia ja -ratoja.

Pohjois-Karjalan Kiteelle on rakenteilla uusi ampumaurheilukeskus Pohjois-Karjalan ampumaurheilukeskus Aimo. Ampumaurheilukeskus sijoittuu lähelle Kiteen lentokenttää. Myös Kymenlaaksoissa on rakenteilla Yrtinkankaan ampumaurheilukeskus Valkealan pohjoispuolelle.

Etelä-Savossa, Mikkelissä sijaitsee Puolustusvoimien hallinnoima Kyrönpellon ampumaurheilukeskus, joka on Puolustusvoimien lisäksi ampumaseurojen ja yhdistysten käytössä.

8. Maakunnalliset ja seudulliset ampumaradat luokitus

Ampumaradat on luokiteltu paikallisiin, seudullisiin ja maakunnallisiin ampumaratoihin huomioiden niiden arvioidut laukausmäärät, lajitarjonta, sijaintiominaisuudet (paikkatietotarkastelut) ja lupatilanne. Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen käytössä olevat ampumaradat on luokiteltu maakunnallisesti merkittäviksi. Ampumahiihtoratojen katsotaan olevan virkistys-/urheilupalveluita.

Valintakriteereinä seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen osalta on käytetty:

- ampumaradan laukausmäärä on yli 100 000 laukausta/vuosi (seudullinen)
- ampumaradan laukausmäärä on yli 200 000 laukausta/vuosi (maakunnallinen)
- ampumaradalla voi ampua vähintään kiväärillä ja haulikolla
- ampumaradalla on voimassa oleva ympäristölupa
- lisäksi valinnan tausta-aineistona on hyödynnetty paikkatietotarkasteluja

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Siinä esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan tehtävänä on ratkaista valtakunnalliset, maakunnalliset ja seudulliset alueiden käytön kysymykset.

Ampumaratojen luokittelussa on hyödynnetty myös paikkatietoaineistoja, joiden avulla on tarkasteltu ratojen sijaintia suhteessa pohjavesiin ja suojelualueisiin, luonnonarvokohteisiin, pysyvään ja loma-asutukseen sekä taajamiin, virkistysalueisiin/-kohteisiin, maisemiin ja voimassa olevaan maakuntakaavaan. Samankaltaisia tarkasteluja vaihtelevin painotuksin on tehty myös muissa maakunnissa luokitteluun liittyen. Paikkatietotarkasteluja on hyödynnetty tausta-aineistona määrittelyissä, mutta eivät yksin ole poissulkeva tekijä. Tarkastelujen ja kriteerien tarkkuutta voidaan täten pitää riittävinä maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioiden. Kriteerejä maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäville ampumaradoille ei ole valtakunnan tasolla määritetty.

Maakunnassa sijaitsee myös pienempiä paikallisia ratoja, joilla on tärkeä rooli. Paikallisen radan puuttuminen maakuntakaavasta ei ole este ratojen käytölle tai kehittämiselle. Ampumaratojen toiminnassa ja kehittämisessä tulee kuitenkin huomioida alueen luonto- ja ympäristöarvot sekä asutus.

Taulukoissa 7-9 on esitetty edellä esitettyjen kriteerien perusteella arvioidut maakunnallisesti, seudullisesti ja paikallisesti merkittävät siviilien tai kuntien hallinnoimat ampumaradat Etelä-Karjalassa.

Nimi	Sijaintikunta	Asetyypit	Arvio laukausmäärästä/vuosi
Muukon ampumaurheilukeskus	Lappeenranta	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiskivääri	439 368

Taulukko 7. Siviilien tai kuntien hallinnoimat maakunnallisesti merkittäväksi arvioidut ampumaradat Etelä-Karjalassa.

Nimi	Sijaintikunta	Asetyypit	Arvio laukausmäärästä/vuosi
Ukonniemen ampu-mahiihtorata	Imatra	pienoiskivääri	142 845
Rönäkankaan ampu-marata (suunnitteilla)	Luumäki	alueella ei vielä ampumarata-toimintaa	-
Taavetin ampumarata (mikäli saa ympäristöluvan)	Luumäki	kivääri, haulikko, pienoiskivääri, pistooli	136 000
Virmutjoen ampumarata	Ruokolahti	kivääri, haulikko, pienoiskivääri	100 000

Taulukko 8. Siviilien tai kuntien hallinnoimat seudullisesti merkittäväksi arvioidut ampumaradat Etelä-Karjalassa.

Nimi	Sijaintikunta	Asetyypit	Arvio laukausmäärästä/vuosi
Salo-Issakan ampumarata	Imatra	kivääri, pienoiskivääri	alle 10 000
Pappilankorven ampu-marata	Lappeenranta	kivääri, haulikko, pienoiskivääri	42 300
Korpelan ampumarata	Lappeenranta	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiskivääri	32 000
Husun ampumarata	Lappeenranta	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiskivääri	max 50 000
Joutsenon alapidäjän ampumarata	Lappeenranta	kivääri	alle 10 000
Korkea-Ahon Metsä-veikkojen ampumarata	Lappeenranta	haulikko, pienoiskivääri	alle 10 000
Rajan Erä ry:n ampu-marata	Lappeenranta	kivääri	alle 10 000
Rutolan Salotorpan ampumarata	Lappeenranta	haulikko lopetettu 2021, pienoiskivääri	alle 10 000
Kotalahden ampumahiihtostadion	Lemi	pienoiskivääri	alle 10 000
Torviniemen/Ruuskopin ampumarata	Lemi	pienoiskivääri	alle 10 000

Palaman ampumarata, Palamahautoin toimintakeskus	Parikkala	kivääri, haulikko, pistooli	12 000, n. 20 000
Oron haulikkorata	Parikkala	haulikko	25 000
Oronmyllyn ampumarata	Parikkala	pistooli, pienoiskivääri, kivääri	max 50 000
Kirjavalan ampumarata	Parikkala	kivääri, haulikko	50 000
Rauhalan ampumarata	Parikkala	kivääri, haulikko	max 22 000
Parikkalan RHY:n ampumarata	Parikkala	kivääri	alle 10 000
Pohjasuon ampumarata	Parikkala	kivääri	alle 10 000
Korjon ampumarata	Rautjärvi	kivääri, pistooli, pienoiskivääri	max 45 000
Laikon ampumarata	Rautjärvi	kivääri, haulikko, pistooli	10 000-40 000
Salo-Äitsaaren ampu-marata	Ruokolahti	kivääri, haulikko, pienoiskivääri, pistooli	alle 10 000
Väljoen ampumarata	Savitaipale	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiskivääri	max 20 000
Savitaipaleen ampu-marata	Savitaipale	kivääri, pienoiskivääri, pistooli	23 588
Vehkataipaleen Metsästysyhdistyksen ampumarata	Taipalsaari	kivääri, pienoiskivääri	alle 10 000

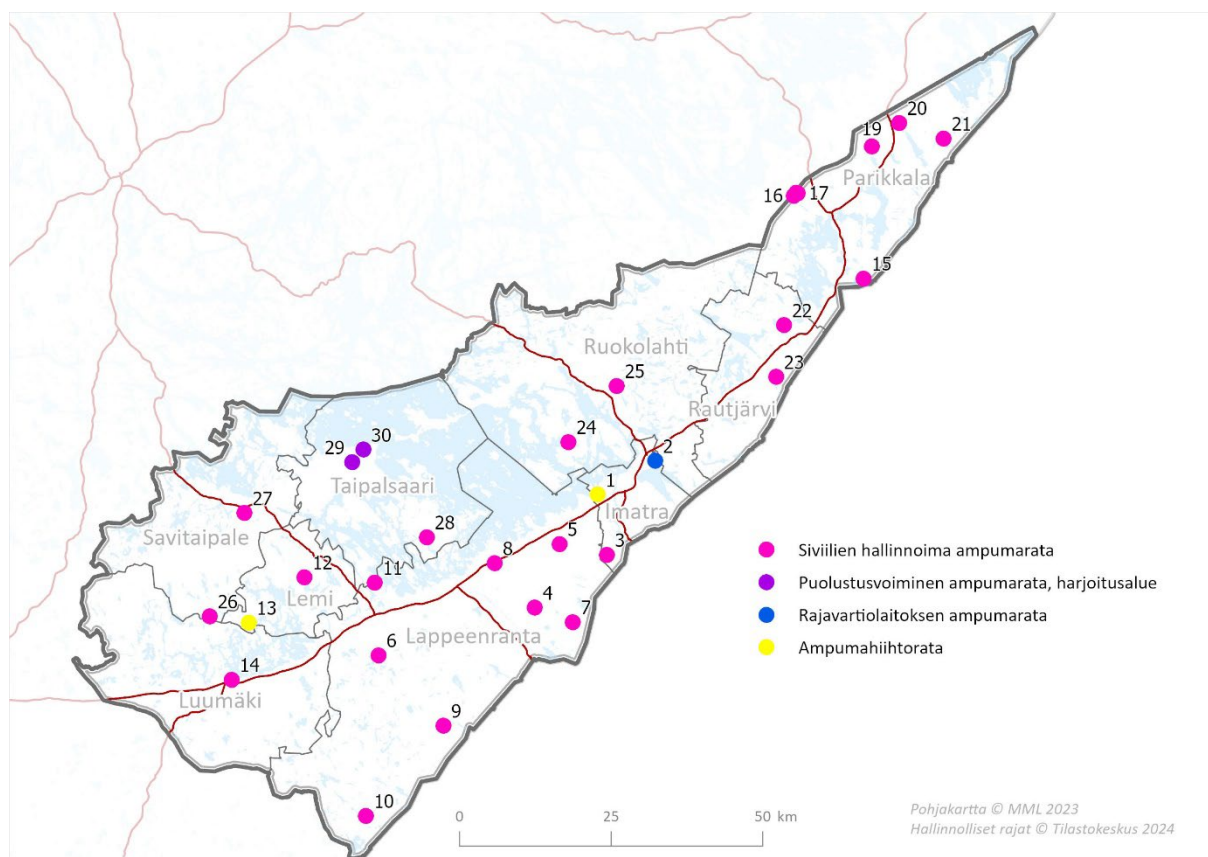
Taulukko 9. Siviilien tai kuntien hallinnoimat paikallisesti merkittäväksi arvioidut ampumaradat Etelä-Karjalassa.

	Nimi	Ylläpitäjä/hallinnoija	Sijaintikunta	Asetyytit	Arvio laukausmäärästä/vuosi
1.	Ukonniemen ampumahiih-torata	Imatra Base Camp, Imatran kau-punki	Imatra	pienoiskivääri	142 845
2.	Immolan ampumarata (Ra-javartiolaitos)	Raja- ja merivartiokoulu, Rajavartio-laitos	Imatra	kivääri, haulikko, pistooli	240 000
3.	Salo-Issakan ampumarata	Rajaseudun Erämiehet ry	Imatra	kivääri, pienoiski-vääri	alle 10 000
4.	Joutsenon alapitäjän ampu-marata	Joutsenon Alapitäjän Metsästys-seura ry	LPR	kivääri	alle 10 000
5.	Pappilankorven ampuma-rata	Joutsenon RHY, Joutsenon ampu-maratayhdistys	LPR	kivääri, haulikko, pienoiskivääri	42 300
6.	Korkea-Ahon Metsäveikko-jen ampumarata	Korkea-Ahon Metsäveikot ry	LPR	haulikko, pienoiski-vääri	alle 10 000
7.	Rajan Erä ry:n ampumarata	Rajan Erä ry	LPR	kivääri	alle 10 000
8.	Muukon ampumaurheilu-keskus	Lappeenrannan liikuntatoimi, Etelä-Saimaan Ampujat ry	LPR	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiski-vääri	439 368
9.	Korpelan ampumarata	Vainikkalan riistamiehet ry, Etelä-Saimaan reserviläiset ry	LPR	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiski-vääri	32 000
10.	Husun ampumarata	Ylämaan riistanhoitoyhdistys	LPR	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiski-vääri	max 50 000
11.	Rutolan Salotorpan ampu-marata	Tapavainolan riistamiehet ry	LPR	haulikko lopetettu 2021, pienoiskivääri	alle 10 000
12.	Torviniemen/Ruuskopin ampumarata	Lemin Riistamiehet ry	Lemi	pienoiskivääri	alle 10 000
13.	Kotalahden ampumahiitostadion	Lemin Eskot ry	Lemi	pienoiskivääri	alle 10 000
14.	Taavetin ampumarata	Luumäen RHY, Luumäen ampujat	Luumäki	kivääri, haulikko, pienoiskivääri, pis-tooli	136 000
15.	Palaman ampumarata, Pa-lamahautoin toimintakes-kus	Kannaksen Metsästysyhdistys ry	Parikkala	kivääri, haulikko, pistooli	12 000, n. 20 000
16.	Oron haulikkorata	Särkisalmen Seudun Metsästysyhdis-tys ry	Parikkala	haulikko	25 000
17.	Oronmyllyn ampumarata	Parikkalan Seudun Ampujat	Parikkala	pistooli, pienoiski-vääri, kivääri	max 50 000
18.	Parikkalan RHY:n ampuma-rata	Parikkalan RHY	Parikkala	kivääri	alle 10 000
19.	Kirjavalan ampumarata	Kirjavalan Erämiehet ry	Parikkala	kivääri, haulikko	50 000
20.	Pohjasuon ampumarata	Saaren Riistamiehet ry	Parikkala	kivääri	alle 10 000
21.	Rauhalan ampumarata	Rajan Metsästäjät ry, Uukuniemen Erämiehet ry	Parikkala	kivääri, haulikko	max 22 000
22.	Korjon ampumarata	Simpeleen Hahlo ry, Simpeleen Met-sästys- ja ampumaseura ry	Rautjärvi	kivääri, pistooli, pienoiskivääri	max 45 000
23.	Laikon ampumarata	Rautjärven RHY	Rautjärvi	kivääri, haulikko, pistooli	10 000-40 000

24.	Salo-Äitsaaren ampumarata	Salo-Äitsaaren Metsästysseura ry	Ruokolahti	kivääri, haulikko, pienoiskivääri, pistooli	alle 10 000
25.	Virmutjoen ampumarata	Ruokolahden ja Imatran RHY	Ruokolahti	kivääri, haulikko, pienoiskivääri	100 000
26.	Väljoen ampumarata	Väljoen metsästysseura ry	Savitaipale	kivääri, haulikko, pistooli, pienoiskivääri	max 20 000
27.	Savitaipaleen ampumarata	Savitaipaleen RHY ja Suomenniemen RHY, Kuolimon ampujat (pistoolirata)	Savitaipale	kivääri, pienoiskivääri, pistooli	23 588
28.	Vehkataipaleen Metsästysyhdistyksen ampumarata	Vehkataipaleen metsästysyhdistys ry	Taipalsaari	kivääri, pienoiskivääri	alle 10 000
29.	Pönniälänkankaan ampuma- ja harjoitusalue	Puolustusvoimat	Taipalsaari		
30.	Pönniälänkankaan kivääriradat	Puolustusvoimat	Taipalsaari		
	Rönäkankaan ampumarata	suunnitteilla	Luumäki		

Ampumaratojen tietolähteet: Ampumaratoja koskeva kysely (2022) toimijoille ja täydennyskysely 2024, Ampumaratojen ympäristölupahanke, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Lipas-järjestelmä, seudulliset ympäristötoimet, Suomen ampumaurheiluliitto, Suomen metsästäjälitto, Suomen ympäristökeskus

Liite 2. Ampumaratojen sijainti kartalla



Lähteet ja tausta-aineisto

Alueidenkäyttölaki 132/1999. <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/132>

Ampumaharrastusfoorumi 2014. Turvallisen ampumaharrastuksen opas. <https://riista.fi/wp-content/uploads/2013/03/Turvallisen-ampumaharrastuksen-opas.pdf>

Ampumaratalaki 763/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150763>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2022. Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022-2027 Vesien tila hyväksi yhdessä. Raportteja 53/2022. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/186427/53%202022%20Raportteja.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

ESAVI 2016. Immolan ampumaradan ympäristöluvan muuttaminen, Imatra. <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/1271928>

Etelä-Karjalan Reserviläispiiri 2023. <https://etela-karjalan-reservilaispiiri.reservilaisliitto.fi/>

Etelä-Karjalan Reserviupseerikerho ry 2023. <https://www.rul.fi/etelakarjala/reserviupseerikerhot/>

Kaakkois-Suomen maanpuolustuspiiri 2021. <https://mpk.fi/kaakkois-suomi/>

Kainuun liitto 2017. Kainuun seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen kehittämisselvitys. https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/08/kainuun_seudullisesti_merkittavat_ampumaradat_2017.pdf

Kymenlaakson liitto 2017 (2021). Kymenlaakson maakuntakaava 2040. Kymenlaakson ampumarataverkosto. Nykytilaselvitys. <https://www.kymenlaakso.fi/aluesuunnittelu/maakuntakaava/selvitykset-mkk>

Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta 2007/556. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070556>

Lappeenrannan kaupunki 2024. [https://www.lappeenranta.fi/fi/ptv-kuvaukset/ptv-palvelupai-
kat/ampumaradat](https://www.lappeenranta.fi/fi/ptv-kuvaukset/ptv-palvelupai-
kat/ampumaradat)

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi 2024. Kommentointikierros 14.10.-11.11.2024.

Luonnonvarakeskus 2022, Tilastotietokanta. https://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_06%20Kala%20ja%20riista_02%20Rakenne%20ja%20tuotanto_16%20Metsastys/

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ampumakokeesta 517/2017. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170517>

Maanpuolustuskiltojen liitto ry 2023. <https://mpkl.fi/jasenyhdistykset/?counties=22>

Maanpuolustuskoulutus 2021. <https://mpk.fi/>

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2018. Pohjois-Karjalan Ampumaratojen kehittämissuunnitelma 26.11.2018.

Pohjois-Savon liitto 2017. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040: Ampumarataselvitys. https://www.pohjois-savo.fi/media/liitetiedostot/aluesuunnittelu/maakuntakaava-2040/kaavaselvitykset/pohjois-savon_ampumarataselvitys_sweco_2017.pdf

Poliisi 2024. <https://poliisi.fi/toimintaymparisto-ja-tilastot>

Puolustusministeriö 2020. https://www.defmin.fi/vastuualueet/vapaaehtoinen_maanpuolustus#8a370b96

Puolustusvoimat 2022, 2024. <https://puolustusvoimat.fi/harjoitus-ja-suoja-alueet>
<https://puolustusvoimat.fi/alueiden-esittely>

Raja- ja merivartiokoulu 2024. Kommentointikierros 14.10.-11.11.2024.

Rakentamislaki 751/2023. <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2023/751>

Riistahallintolaki 18.2.2011/158. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110158#L2>

Riistakeskus, Ampuma-aseluvat. <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/ampuma-aseluvat/>

Sisäministeriö. <https://intermin.fi/poliisiasiat/ampuma-aseet>

Sisäministeriö 2015. <https://intermin.fi/-/uusi-ampumaratalaki-ja-muutokset-ampuma-aselakiinvoimaan-1-12->

Suomen Ampumaurheiluliitto (SAL) 2021. <https://www.ampumaurheiluliitto.fi/liitto/>

Suomen ampumahiihtoliitto 2021. <https://www.biathlon.fi/seurat/jasenseurat/>

Suomen Ampumaurheiluliitto, Suomen Riistakeskus, Reserviläisliitto, Suomen Reserviupseeriliitto, Suomen Ampumahiihtoliitto, Suomen Metsästäjäliitto 2023. Ampumaratastrategia – Ampumarataverkoston kehittämistarpeet maakunnallisen tarkastelun perusteella.

Suomen metsästäjäliitto Kymen piiri 2018-2021. <https://www.sml-kymenpiiri.fi/>

Suomen metsästäjäliitto Kymen piiri 2024. Tiedoksianto.

Suomen metsästäjäliitto. <https://metsastajaliitto.fi/>

Tukes 2022. Lyijyhaalien käyttö kielletään kosteikkoalueilla. <https://tukes.fi/-/lyijyhaalien-kaytto-kielletaan-kosteikkoalueilla>

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista 53/1997, Finlex 2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1997/19970053>

<https://ckan.ymparisto.fi/dataset/lyijyhaukikieltoalueet>

Ympäristöhallinnon verkkopalvelu 2023. <https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaa-voitus-ja-alueidenkaytto/valtakunnalliset-alueidenkayttotavoitteet>

Ympäristöministeriö 2023. Ampumaratojen ympäristölupa, opas toiminnan harjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille. Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:40.

Ympäristöministeriö 2014. Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta, Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT). Suomen ympäristö 4 | 2014.

Ympäristöministeriö 2017. Ampumaratojen luvanvaraisuuden keventämismahdollisuuksista. Ympäristöministeriön raportteja 10 | 2017.

Yle 2016; Poliisi 2015. <https://yle.fi/uutiset/3-8588611>